

Хмельницький національний університет
Факультет економіки і управління
Кафедра економіки, аналітики, моделювання
та інформаційних технологій в бізнесі

ДИПЛОМНА РОБОТА

магістра

«Економетричне моделювання фінансового стану малого підприємства
(на прикладі ПП «Хелен-А», м. Хмельницький)»

Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність 051 Економіка
Спеціалізація Економічна кібернетика

Шифр ДРЕК.17107.01.01.ПЗ

Виконав: студент II курсу група ЕКмз-21-1 _____ А. О. Веткін
Керівник: _____ О. В. Проскурович
Нормоконтролер: _____ О. В. Пилип'як
До захисту допускаю:
Зав. кафедри ЕАМ та ІТБ _____ П. М. Григорук
_____ 2022 р.

Хмельницький, 2022

ЗМІСТ

	С.
Вступ.....	6
1 Теоретичні засади дослідження показників фінансового стану малого підприємства	9
1.1 Підходи до формування показників фінансового стану.....	9
1.2 Огляд проблем підприємств швейної галузі та шляхи її розв'язання	16
2 Діагностування розвитку ПП «Хелен-А»	20
2.1 Загальна характеристика діяльності малого підприємства	20
2.2 Аналіз основних техніко-економічних показників розвитку швейного підприємства	24
2.3 Аналіз фінансового результату швейного підприємства	40
2.4 Аналіз фінансового стану швейного підприємства	48
3 Моделювання показників фінансового стану ПП «Хелен-А»	59
3.1 Економетричне моделювання показників фінансового стану....	59
3.2 Прогнозування інтегрального показника фінансового стану ...	67
Висновки.....	77
Перелік джерел посилання.....	81
Додаток А Баланс підприємства ПП «Хелен-А» з 2016 р. по 2021 р...	86
Додаток Б Звіт про фінансові результати ПП «Хелен-А» з 2016 р. по 2021 р.	87

ВСТУП

Подолання наслідків короно-вірусної кризи, російське вторгнення в Україну призвели до значного погіршення результатів економічної діяльності. В останні роки, швейна галузь вкрай втратила конкурентоспроможність на споживчому ринку. Насамперед, це викликано жорсткою конкуренцією щодо імпортованих товарів, які насичують ринок відомими брендами, з нижчою ціною. Одночасно, досить пошавилась торгівля вживаними товарами через мережу секонд хендів, що знижує попит на вітчизняні вироби. Така ситуація призвела до зменшення попиту на продукцію швейної промисловості та до погіршення фінансового стану її підприємств. Тому варто віднайти напрямки пошавлення попиту, оптимізації обсягів виробництва, розширення меж цільових ринків реалізації продукції, забезпечення прибуткової діяльності та дотримання стабільного фінансового стану швейного підприємства.

За сучасних умов, найбільш схильними до кризи є малі швейні підприємства, у яких спостерігається чітко виражена тенденція до скорочення активів та обсягу продажу. Вони змушені відмовлятися від діяльності з виробництва одягу на користь передачі в оренду нерухомого майна, машин і обладнання. Тому слід передбачати цю ситуацію і при прогнозуванні рівня фінансової стійкості враховувати такі основні фактори: уповільнення оборотності активів, збитковість власного капіталу, наявність непокритих збитків, від'ємну вартість власного оборотного капіталу, низьке значення коефіцієнта покриття запасів.

Отже, для здійснення раціонального використання фінансових коштів та покращення результативності господарської діяльності застосовують показники фінансового стану, як певну міру забезпеченості підприємства необхідними ресурсами. Нераціональне використання фінансів є одним із вагомих чинників низької платоспроможності, зниження рівня рентабельності, індикатором

економічних санкцій, перебоїв у постачанні та реалізації продукції, невиконання виробничих планів тощо.

Висвітленням різноманітних методів оцінки фінансового стану займалось багато вчених. Це зокрема Азарова А. О., Білик М. Д., Бланк І. О., Захарова Н. Ю., Ковальов В. В., Поддєрьогін А. М., Рузакова О. В., Савицька Г. В., Терещенко О. О., Шеремет А. Д. та інші. Однак, зважаючи на різноманітність підходів цих авторів, неоднозначність трактування в нормативних документах різних міністерств та відомств, суперечливість отриманих результатів варто конкретизувати процес оцінки та подальшого моделювання і прогнозування фінансового стану малого підприємства.

Мета магістерської роботи полягає у теоретичному дослідженні підходів до аналізу, діагностуванні, моделюванні та прогнозуванні показників фінансового стану малого підприємства.

Об'єктом дослідження виступають показники фінансового стану малого підприємства.

Предметом дослідження є економіко-математичні моделі оцінки показників фінансового стану ПП «Хелен-А».

Мета, об'єкт і предмет визначили основні напрямки подальшого дослідження та задачі, які потрібно вирішити. Вони зумовили відповідну структуру дипломної роботи магістра. Вихідними даними є інформація з фінансової звітності ПП «Хелен-А» – за період з 2016 р. по 2021 р.

Подана мета конкретизується у наступних завданнях:

- 1) дослідження підходів до оцінки показників фінансового стану малого підприємства;
- 2) огляд проблем підприємств швейної галузі та шляхи її розв'язання;
- 3) загальна характеристика діяльності ПП «Хелен-А»;
- 4) аналіз основних показників фінансово-господарської діяльності ПП «Хелен-А»;
- 5) проведення аналізу фінансового результату та фінансового стану швейного підприємства;

б) застосування економіко-математичних моделей для прогнозування інтегрального показника фінансового стану швейного підприємства;

7) узагальнення отриманих результатів у вигляді висновків.

Дипломна робота має традиційну структуру і складається зі вступу, трьох розділів, які розкривають зміст роботи, висновків, переліку джерел посилання та додатків.

У вступі описано актуальність, основні напрямки, предмет та об'єкт дипломного дослідження магістра.

Перший розділ роботи присвячено узагальненню теоретичних положень та науково-практичних рекомендацій щодо формування системи показників фінансового стану та дослідження основних проблем розвитку підприємств швейної галузі.

У другому розділі проведемо аналіз фінансового-господарської діяльності підприємства шляхом аналізу основних техніко-економічних показників його роботи, фінансових результатів та показників фінансового стану швейного підприємства.

Третій розділ присвячено застосуванню економетричного моделювання показників фінансового стану ПП «Хелен-А» шляхом дослідження інтегрального показника та здійсненню прогнозування її рівня.

Висновки містять результати проведеного дослідження щодо оцінки, моделювання та прогнозування фінансового стану швейного підприємства. Додатки включають баланс та звіт про фінансові результати ПП «Хелен-А» з 2016 р. по 2021 р., які були використанні як для аналізу основних показників фінансово-господарської діяльності так і для моделювання фінансового стану малого підприємства.

Основний текст пояснювальної записки викладено на 87 сторінках, його ілюструють 28 таблиць, 25 рисунки та доповнюють два додатки. Перелік джерел посилань налічує 45 джерел.

1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПОКАЗНИКІВ ФІНАНСОВОГО СТАНУ МАЛОГО ПІДПРИЄМСТВА

1.1 Підходи до формування показників фінансового стану

За умов фінансової кризи, подолання економічних наслідків корона вірусної епідемії та військової агресії росії варто реорганізувати діяльність вітчизняних малих підприємств. Провідним напрямком, який сприяє вирішенню цього питання є діагностування фінансового стану. Його варто розглядати як систему забезпечення збалансованого розвитку, як механізм забезпечення економічної безпеки, як дієвий важіль регулювання або впливу на економічну ефективність, як основу для аналізу попередньої діяльності і початком перспективної оцінки можливостей забезпечення збалансованого розвитку малого підприємства. Фінансовий стан показує міру забезпеченості швейного підприємства потрібними ресурсами для здійснення ефективної господарської діяльності. Неefективне використання фінансових ресурсів є одним із вагомих індикаторів низької платоспроможності, зниження рентабельності, фактором виникнення економічних санкцій, перебоїв у постачанні та реалізації продукції, невиконання виробничих планів тощо [7].

Аналіз літературних джерел [1 - 45] свідчить, що питання аналізу фінансового стану достатньо ґрунтовно висвітлені у спеціалізованій літературі. Проте, через різноманітність підходів і суперечливих оцінок слід конкретизувати методику оцінки фінансового стану у діяльності малого підприємства.

Критична оцінка існуючих підходів до трактування фінансового стану показує, що цю категорію розглядають у двох напрямках: як систему показників та як комплексне поняття (таблиця 1.1).

Отже, перший напрямок передбачає дослідження щодо системи показників (коефіцієнтів), які відображають кінцеві результати діяльності

суб'єкта господарювання та ефективності використання фінансових ресурсів, а другий

Таблиця 1.1 – Трактування категорії «фінансовий стан»

Автор, джерело	Суть визначення
Фінансовий стан як система показників	
Шамота Г.М. [43]	складна, інтегрована за багатьма показниками характеристика якості підприємницької діяльності.
Майстро Р.Г. [25]	важливий критерій успішності діяльності малого підприємства, що передбачає вміння вдало координувати фінансові ресурси; характеризується сукупністю показників, які відображають кінцеві результати його діяльності, в яких, зацікавлені усі його працівники
Громова А.Є. [10]	один із критеріїв результативності діяльності, який показує вміння суб'єкта господарювання розумно та вдало управляти фінансовими ресурсами. Він оцінюється за такими коефіцієнтами: ліквідності, фінансової стійкості, ділової активності, фінансових результатів
Танцюра М.Ю. [37]	система показників, яка відображає здатність підприємства ефективно функціонувати та задовольняти попит
Фінансовий стан як комплексне поняття	
Азарова О.А. [1]	готовність підприємства фінансувати свою діяльність, щодо забезпеченості потрібними фінансовими ресурсами для стабільного функціонування підприємства та доцільності їх розміщення і результативності використання, раціональності фінансових відносин зі стейкхолдерами, платоспроможності та фінансової стійкості
Білик М.Д. [3]	найвагоміша характеристика економічної діяльності, що визначає конкурентоспроможність підприємства, його потенціал у діловому співробітництві, оцінює ступінь гарантованості економічних інтересів самого підприємства та його партнерів із фінансових і інших відносин
Гриценко Л.Л. [6-8]	комплексне поняття, що поєднує фінансові відносини підприємства через сукупність виробничо-господарських факторів і характеризується системою показників, які відображають наявність, розміщення і використання фінансових ресурсів
Сарапіна О.А. [36]	визначає ступінь забезпеченості підприємства необхідними фінансовими ресурсами для здійснення ефективної господарської діяльності, а також своєчасного проведення грошових розрахунків за своїми зобов'язаннями
Титаренко О.С. [40]	міра забезпеченості суб'єкта підприємництва необхідними фінансовими ресурсами і ступінь раціональності їх розміщення для здійснення ефективної господарської діяльності та своєчасних грошових розрахунків за своїми зобов'язаннями

напрямок ґрунтується на забезпеченості підприємства фінансовими ресурсами та вмінні їх ефективно використовувати. Ґрунтовно опрацювавши дослідження за цими напрямками дозволило виділити такі основні елементи категорії «фінансовий стан»: характеристика ефективності діяльності

підприємства, його забезпеченість необхідними ресурсами; критерій успішності підприємства та система показників.

Таким чином, під фінансовим станом будемо розуміти систему показників результативної діяльності суб'єкта підприємництва.

Методом оцінки і прогнозування успішності фінансового стану є фінансовий аналіз. Під ним розуміють комплексне вивчення фінансового стану суб'єкта господарювання для оцінки досягнутих фінансових результатів, що проводиться за відповідними методами на основі фінансової звітності [10].

Проаналізувавши наявні підходи до трактування терміну «фінансовий аналіз», розуміти комплексну поточну оцінку фінансового стану та її прогнозування на перспективу у вигляді очікуваних параметрів діяльності суб'єкта господарювання. Для аналізу фінансового стану малого підприємства застосовують безліч методів: коефіцієнтний, комплексний, інтегральний, рівноважний, беззбитковий методи, золоте правило економіки, метод раціональної оцінки, дискримінантні моделі, методики Н. Ю. Захарової [16], В. В. Ковальова [20], А. Д. Шеремета [44] та інші. Їхні переваги і недоліки узагальнено у таблиці 1.2.

Таблиця 1.2 – Переваги та недоліки основних методів аналізу фінансового стану малого підприємства [6]

Назва методу	Переваги	Недоліки
1	2	3
Коефіцієнтний метод	Дозволяє визначити якісні ознаки різних сторін господарювання малого підприємства через систему коефіцієнтів, які враховують вплив на його фінансовий стан факторів внутрішнього і зовнішнього середовищ	Складний процес формування результатів оцінки; відсутність нормативних значень більшості коефіцієнтів; складність урахування галузевої специфіки діяльності підприємства
Комплексний метод	Аналіз показників господарської діяльності у динаміці; оцінка дохідності і рентабельності; виявлення проблемних напрямів діяльності та причин, що зумовили їх виникнення	Висока трудомісткість; відсутність нормативних значень більшості коефіцієнтів
Інтегральний метод	Загальна характеристика фінансового стану з урахуванням впливу на її формування показників, згрупованих за окремими напрямками	Висока трудомісткість; необхідність застосування процедури стандартизації для нівелювання різної якості впливу на фінансовий стан зростання / зниження

	його оцінювання; можливість модифікації інтегрального показника шляхом	окремих показників; складність обґрунтування нормативних значень для інтегрального показника;
--	--	---

Продовження таблиці 1.2

1	2	3
	зміни аналітичних напрямів та коефіцієнтів залежно від завдань аналізу	неузгодженість складу показників за окремими напрямками оцінювання фінансового стану
Рівноважний метод	Низька трудомісткість; встановлення відповідності певному типу фінансового стану; наявність рекомендацій загального характеру для досягнення фінансово-господарської рівноваги в разі відхилення діяльності від лінії рівноваги чи зони безпеки	Неможливість урахування стану підприємства в конкретному, діловому, кредитному і ринковому середовищі
Беззбитковий метод	Можливість оптимізації параметрів діяльності підприємства, які визначають операційну рентабельність (доходу від реалізації, ціни, витрат, обсягів виробництва і реалізації)	Не узгоджується з конкурентоспроможністю, кредитоспроможністю, ринковою і діловою активністю; передбачає поділ витрат на постійні і змінні, прями і непрямі
Золоте правило економіки	Динамічна оцінка ефективної діяльності малого підприємства в цілому	Необхідна позитивна динаміка обсягів реалізації та валового прибутку; застосування темпів росту може надати помилкові висновки
Методика Н. Ю. Захарової	Поєднання рейтингової, бальної, матричної, інтегральної оцінок фінансового стану підприємства; об'єктивне визначення статичної і потенційної можливості розвитку фінансово-господарської діяльності підприємств та їх забезпечення фінансовими ресурсами; відсутність потреби в нормативних значеннях фінансових показників	Висока трудомісткість
Метод раціональної оцінки	Не потребує додаткового залучення експертів; простий та зрозумілий до використання	Високі вимоги до якості вихідної інформації для визначення платоспроможності, фінансової стабільності, прибутковості і ділової активності малого підприємства
Методика В. В. Ковальова, А. Д. Шеремета	Для оцінки фінансового стану достатньо фінансової звітності	Складність у знаходженні показників впливу на розрахункові коефіцієнти; неврахування галузевої специфіки; необхідність уточнення підходів до оцінювання кредитної заборгованості і її впливу на фінансову стійкість
Дискримінантні моделі	Не вимагають складних обчислень та спеціальних знань	Спрямовані на прогнозування банкрутства великих і середніх підприємств, тому точність прогнозу щодо підприємств малого бізнесу є, щонайменше, під сумнівом

Отже, переважно методи аналізу фінансового стану ґрунтуються на коефіцієнтному аналізі. Тому, оцінку фінансового стану малого підприємства варто надати за системою коефіцієнтів, що характеризує його фінансовий результат: валовий або чистий прибуток. Але через низький рівень інформативності фінансової звітності малого підприємства та відсутність нормативних значень для певних коефіцієнтів цей метод не є універсальним для аналізу фінансового стану малого підприємства. Тому слід розробити диференційований підхід до встановлення нормативних значень показників фінансового стану для малих підприємств різних видів економічної діяльності.

На нашу думку, заслуговує на увагу інтегральна (рейтингова) оцінка фінансового стану малого підприємства. При цьому, при побудові залежності між інтегральним і базовими показниками застосовують їх згортки: адитивна і мультиплікативна форми. Процедура побудови інтегрального показника визначається як формою згортки, так і наявністю експертної інформації щодо ранжування об'єктів щодо оцінюваної якості.

Найбільш складним у процедурі побудови інтегрального показника є визначення вагових коефіцієнтів. Переважно застосовують експертне оцінювання вагомості кожного базового показника. Проте більш об'єктивним є використання оцінок, що ґрунтуються на статистичному опрацюванні даних.

Спрощений алгоритм побудови інтегрального показника має такий вигляд [35]:

1) формування сукупності вихідних характеристик досліджуваного явища:

$$X = \{X_1, X_2, \dots, X_n\}, \quad (1.1)$$

кожна з яких уявляє собою показник, визначений за метричною шкалою. Ознаки, реалізовані на певній сукупності об'єктів:

$$O = \{O_1, O_2, \dots, O_m\}; \quad (1.2)$$

2) формування вектору $q = \{q_1(X), q_2(X), \dots, q_m(X)\}$ окремих показників, які являють собою функції від сукупності вихідних показників і призначені для оцінювання певних аспектів досліджуваного об'єкту з використанням s різноманітних критеріїв;

3) обрання вигляду синтезуючої функції $Q = Q(w_1, w_2, \dots, w_s, q_1, q_2, \dots, q_s)$, яка ставить у відповідність вектору q значення зведеного показника Q , що характеризує об'єкт у цілому, з урахуванням вектору певних додатних параметрів $w = \{w_1, w_2, \dots, w_s\}$, які відображають значущість окремих складових вектору q ;

4) вибір значень вектору w вагових коефіцієнтів, на компоненти якого накладається нормувальна умова $w_1 + w_2 + \dots + w_s = 1$, що підкреслює відносну важливість кожної складової інтегрального показника.

Переважно дослідження фінансового стану являють собою результати вимірювання певної сукупності фінансових коефіцієнтів. При цьому зібрані дані надають певні уявлення стосовно взаємозв'язків (відношень) між об'єктами. Проте будь-які відомості щодо значень або структури досліджуваної латентної якості на об'єктах відсутні. Тому при побудові інтегрального показника слід вирішити одну або декілька наведених вище завдань в умовах інформаційного дефіциту щодо досліджуваної якості [35].

Відомо, що ознака X_i називається стимулятором (має монотонно зростаючу залежність якості), якщо вищим значенням ознаки відповідає краща якість об'єкта. Ознака X_i називається дестимулятором (має монотонно спадаючу залежність якості), якщо нижчим значенням ознаки відповідає краща якість об'єкта. Ознака X_i називається номінатором (має немонотонну залежність якості), якщо існує деяке значення на проміжку зміни ознаки, яке відповідає найкращій якості об'єкта. Віддалення від цього значення призводить до погіршення якості [30].

У більшості випадків побудова інтегрального показника ґрунтується на поданні всіх ознак як стимуляторів. У цьому випадку зберігається позитивний

кореляційний зв'язок з тією якістю, яка буде досліджуватись. Крім того, значення інтегрального показника не повинні залежати від одиниць вимірювання ознак. Для дотримання цих вимог варто провести уніфікацію шкал, за якими початково виміряні вихідні ознаки [30]. Ця процедура являє собою таке перетворення шкали (перенесення початку відліку і зміну масштабу), в результаті якого область можливих значень вимірювання завжди обмежується відрізком $[0; N]$, де число N , що визначає розмах нової шкали і обирається дослідником із змістовних міркувань. При цьому нульове значення перетвореного показника повинно відповідати найнижчій якості за даною властивістю, а значення N - найвищій. Зазвичай інтегральний показник будується таким чином, щоб його значення знаходились в межах від нуля до одиниці. Це покращує змістовну інтерпретацію його значення та дозволяє проводити зіставлення різних об'єктів. У такому випадку при нормалізації шкали значення N також обирається рівним одиниці [30].

Якщо ознака є стимулятором, то перетворення здійснюється за правилом [30]:

$$\tilde{x}_{ij} = \frac{x_{ij} - x_{j \min}}{x_{j \max} - x_{j \min}}, \quad (1.3)$$

де $x_{j \min} = \min x_{ij}$; $x_{j \max} = \max x_{ij}$.

Якщо ознака є дестимулятором, то перетворення здійснюється за правилом:

$$\tilde{x}_{ij} = \frac{x_{j \max} - x_{ij}}{x_{j \max} - x_{j \min}} \quad (1.4)$$

Для окремих показників-дестимуляторів може мати місце, коли покращенню якості відповідає зниженню показників, але за умови їх додатних значень. Нульове чи від'ємне їх значення свідчить про погіршення якості.

Формування синтезуючої функції Q здійснюється шляхом використання лінійної адитивної або мультиплікативної згортки:

$$Q_A = \sum_{j=1}^n w_j \tilde{X}_j \quad (1.5)$$

$$Q_M = \prod_{j=1}^n \tilde{X}_j^{w_j} \quad (1.6)$$

У такому випадку значення інтегрального показника також будуть мати діапазон зміни значень $[0; 1]$.

Отже, покращення показників фінансового стану є одним з пріоритетних завдань підприємства швейної галузі. Від нього залежить успішність усієї діяльності суб'єкта підприємництва. Для цього слід забезпечити фінансову стійкість, прибутковість та конкурентоспроможність його діяльності. Однак, на сучасному етапі розвитку вітчизняні швейні підприємства мають ряд проблем у своєму розвитку, які і будуть розглянуті у наступному параграфі.

1.2 Огляд проблем швейного підприємства та шляхи її розв'язання

В останні роки відбулося погіршення фінансового стану діяльності багатьох підприємств, у тому числі і швейної галузі. Через значну щільність підприємств легкої промисловості та потужну конкуренцію на заході України кожному з них було досить складно розвиватися. Зокрема і через кінцеву вартість продукції. Для подолання цих негараздів, Європейський досвід радить, створювати економічні кластери: виробники схожих товарів та супутніх послуг об'єднують свої ресурси в межах регіону. При цьому можна отримати більше замовлень, раціонально використовувати свої потужності, уніфікувати ризики, витратити менше коштів на проведення навчань і професійних виставок. Це

дозволить не лише поживати розвиток швейних підприємств, але і забезпечити їх спільне навчання та динамізм у функціонуванні.

У Хмельницькому виробники жіночого одягу об'єдналися в Подільський кластер виробників жіночих суконь - Podillya Women Apparel Cluster, а виробники весільних суконь – в Подільський весільний кластер Podillya Wedding Group. Львів'яни, у свою чергу, створили Західноукраїнський кластер індустрії моди, який об'єднав 40 компаній в регіоні. Для розуміння обсягів їх діяльності: тисячі суконь – від весільних до повсякденних – виготовляли ці кластери щоденно.

Зокрема, Подільський кластер виробників жіночих суконь став одним із найвпливовіших серед виробників жіночого одягу в Україні лише за два останні роки і за високої конкуренції.

За підтримки ЄБРР та EU4Business кластери розробили сайти, почали відвідувати не лише національні виставки, а й міжнародні, отримали чимало корисних порад від європейських експертів щодо розбудови процесів та комунікацій.

Наприкінці 2018 р. був створений кластер виробників весільного одягу - Podillya Wedding Group. Його представники, розпочали роботу за участю семи виробників весільного одягу та білизни (ТМ Victoria Soprano, ТМ Pollardi, ТМ Armonia, ТМ Anna Sposa, ТМ Queen, ТМ AJOUR та ТМ Suzie), та прийняли участь у виставці Expo Wedding Fashion Ukraine 2019. А завдяки проєкту з підтримки розвитку кластерних ініціатив у швейній галузі Хмельницької області, зазначені компанії отримали кошти на участь у цій виставці. Учасники кластеру ініціювали проведення аналітичного дослідження ринку весільного одягу в Японії та презентували свої дослідження у 2020 р.

На початку 2019 р. в рамках проєкту «Підтримка розвитку кластерних ініціатив у швейній галузі Хмельницької області» створено Подільський кластер виробників жіночого одягу - Podillya Women Apparel Cluster. До нього увійшло 14 компаній - Family by Stolyarchuk, Bessa, Mbocharova, Olmod, Goya Rosa, Bretelle, Sana, Luxik, Vianna, Sadova, Vida Winter, VieOla, Arty та ТОВ

Ватекс. У продовж року відбулося понад 100 зустрічей із місцевими виробниками жіночого одягу. Вони дозволили прийняти участь в навчальних проектах, забезпечити реалізацію спільних проектів та обговорити умови участі у виставках тощо. Одночасно представники кластеру мали можливість брати участь у робочих поїздках, зокрема на стоки тканин в італійське місто Пратто.

Завдяки співпраці учасників кластеру, було створено спільний сайт та запущено сторінки у соціальних мережах. За уся історію розвитку виставки Kyiv Fashion, вперше її учасником став кластер. І вперше швейну галузь визначено однією з пріоритетних в Хмельницькій області та включено в Стратегію розвитку Хмельницької області на 2021 р. - 2023 р.

За часів короно-вірусу підприємства Подільського весільного кластера отримали замовлення від китайських підприємців на пошиття не лише весільних суконь, але і захисних масок. Це зрозуміло вимушений захід, але допоміг місцевим підприємцям покращити своє фінансове становище. Вони почали шити маски і медичні костюми і для лікарень міста Хмельницького. Швейне підприємство Victoria Soprano на кожну тисячу масок, які замовляли лікарні, додатково надавало ще 200 штук безкоштовно.

Одночасно прийшлося перепрофілювати свою роботу і працівникам Подільського кластера з пошиття жіночих суконь. Майже половина фірм змушені були наполовину або і повністю призупинити свою діяльність. Оскільки попит на одяг значно зменшився, вони почали отримувати збитки. Для збереження персоналу і замовників варто перепрофілювати своє виробництво. Тому пошиття масок і одягу для медиків стало вимушеним кроком. Вони відшивали по 10 тис. масок в день. Одночасно, підприємства змогли вкласти отримані кошти і у профільне виробництво.

Наступним кроком у розвитку кластерів, стало навчання підприємців ощадливим технологіям, які зорієнтовані на сталий розвиток, екологічність, зменшення викидів. Через велику витратність виробництва вітчизняні підприємства не можуть конкурувати із західними та світовими швейними підприємствами. Тому навчання на курсі «Швейний LEAN онлайн» дозволило

оволодіти методами управління якістю, які забезпечують економію ресурсів, зменшення і повторне використання відходів. Це дозволить без істотних капіталовкладень підвищити обсяги виробництва і реалізації продукції.

Таким чином, у першому розділі дипломної роботи розглянуто існуючі методи аналізу та показники фінансового стану малого підприємства, визначено основні проблеми у діяльності швейних підприємств та намічено напрямки їх подолання. Все це дає підстави перейти до безпосереднього аналізу та подальшого моделювання та прогнозування показників фінансового стану ПП «Хелен-А».

2 ДІАГНОСТУВАННЯ РОЗВИТКУ ПП «ХЕЛЕН-А»

2.1 Загальна характеристика діяльності швейного підприємства

Українська швейна фабрика під брендом «Хелен-А» вже понад десять років успішно просуває свою продукцію на ринки України та країн Європи. Вона пропонує широкий асортимент жіночого одягу офісного напрямку, а також багато різновидів одягу для школярів [31].

Жіночий одяг та шкільну форму ПП «Хелен-А» виробляє виключно за власними конструкціями та технологічними розробками власного конструкторського бюро. Завдяки ретельно побудованій системі контролю якості на всіх етапах виробництва, фірма гарантує хорошу посадку запропонованих виробів на різних типах фігур та естетичний зовнішній вигляд.

У процесі господарської діяльності швейна фабрика керується такими постулатами [31]:

- 1) у виробництві використовуються лише натуральні тканини, вироби мають гарну посадку чим забезпечується висока якість продукції та технології;
- 2) у процесі реалізації (торгівлі) здійснюється швидке та якісне обслуговування клієнтів (сьогодні замовили – завтра отримали), що передбачає лояльні умови співробітництва та порядність у взаємовідносинах із клієнтом;

Одночасно фірма завжди має значний запас виробів на своїх складах. Щомісяця на склад готової продукції надходить близько п'ятнадцяти нових моделей жіночого одягу. Діяльність гуртового складу повністю автоматизована, завдяки чому кожних двадцять хвилин відбувається оновлення кількості товару на складі за програмою 1С [31].

Історія створення торговельної марки «Хелен-А» розпочинається з 1990 р. Спочатку було створено ательє з виробництва одягу з широким асортиментом: легкий і верхній жіночий одяг, шкільна форма, текстильні аксесуари. У 2000 р. застосування індошиву дозволило створити потужне конструкторське бюро і фабрику з масового виробництва жіночого одягу.

Протягом наступних трьох років фабрика займалась пошиттям модного одягу на замовлення вітчизняних і зарубіжних компаній під торговою маркою «Хелен-А».

На сьогоднішній день асортимент швейної фабрики дуже широкий зі значною потужністю виробництва. Компанія займається оптовими продажами жіночого та шкільного одягу власного виробництва. На її території розташований оптово-роздрібний магазин і функціонує інтернет-магазин, де можна придбати одяг торгової марки «Хелен-А». Фірма виконує комп'ютерну вишивку на замовлення як на крої, так і на готових виробах без обмеження кількості та розробляє програми для промислової вишивки різної складності за ескізами замовника або за каталогом.

Основна інформація про торгівельну марку «Хелен-А» надана на сайті <https://ladyrose.com.ua/about>.

На цьому сайті подана не лише інформація про фірму, але і наведено контакти, умови співпраці, каталог продукції. Також пропонується процес реєстрації на сайті, щоб клієнт міг ознайомитися з цінами на вироби ПП «Хелен-А».

Торгова марка «Хелен- А» має гуртовий-склад, на який можна перейти за посиланням: ladyrose.com.ua та роздрібний інтернет-магазин за адресою: helena.ua.

Каталог продукції побудований за такими видами виробів: плаття, сарафани, блузи, спідниці, брюки, комбінезони, кофти, туніки, жакети, жилети та окремі товари з брендовими написами «Хелена». Тут наводиться інформація про гігієнічні висновки щодо запропонованих виробів, таблиця розмірів на жіночий одяг, таблиця розмірів одягу для школярів та документи про якість матеріалів, що використовуються при пошитті жіночого і шкільного одягу та аксесуарів.

Інтернет магазин пропонує широкий вибір жіночого і шкільного одягу та аксесуарів до них. В процесі реалізації застосовується бонусна система. До прикладу покупка у 1000 грн перетворюється на 1000 бонусів, з кожною

наступною покупкою сума бонусів зростає, перерахунок бонусів у готівку здійснюється за правилом два до ста: за 1000 бонусів покупець отримує 20 грн.

Також можна скористатися подарунковим сертифікатом, що значно покращує маркетингову діяльність фірми.

На сайті оприлюднено усі можливі способи доставки товару, способи оплати, гарантії та бонусна система та система знижок. Що дозволяє у режимі реального часу здійснити покупку і отримати від цього задоволення.

ПП «Хелен-А» розташоване у місті Хмельницькому на вулиці Пересипкіна, сім. Зареєстрований капітал швейної фірми становить 556 грн. За даними офіційної звітності на підприємстві працює близько п'яти осіб. У це важко повірити, зважаючи на широкий асортимент запропонованих товарів.

Його обслуговує АТ «Райффайзен Банк Аваль», у якому відкрито такі поточні рахунки: 26005567375 та 26001567379, МФО банку - 380805.

Основним видом діяльності ПП «Хелен-А» за КВЕД [31] є 14.13 - виробництво іншого верхнього одягу. Інші види діяльності:

- 1) 14.11 - виробництво одягу зі шкіри;
- 2) 14.12 - виробництво робочого одягу;
- 3) 14.14 - виробництво спіднього одягу;
- 4) 14.19 - виробництво іншого одягу й аксесуарів;
- 5) 14.20 - виготовлення виробів із хутра;
- 6) 46.16 - діяльність посередників у торгівлі текстильними виробами, одягом, хутром, взуттям і шкіряними виробами;
- 7) 46.41 - оптова торгівля текстильними товарами;
- 8) 46.42 - оптова торгівля одягом і взуттям;
- 9) 46.49 - оптова торгівля іншими товарами господарського призначення;
- 10) 77.29 - прокат інших побутових виробів і предметів особистого вжитку;
- 11) 77.33 - надання в оренду офісних машин і устаткування, у тому числі комп'ютерів;

- 12) 77.39 - надання в оренду інших машин, устаткування та товарів;
- 13) 82.99 - надання інших допоміжних комерційних послуг;
- 14) 85.32 - професійно-технічна освіта;
- 15) 95.29 - ремонт інших побутових виробів і предметів особистого вжитку;
- 16) 46.76 - оптова торгівля іншими проміжними продуктами;
- 17) 46.90 - неспеціалізована оптова торгівля;
- 18) 47.42 - роздрібна торгівля телекомунікаційним устаткуванням у спеціалізованих магазинах;
- 19) 47.51 - роздрібна торгівля текстильними товарами в спеціалізованих магазинах;
- 20) 47.64 - роздрібна торгівля спортивним інвентарем у спеціалізованих магазинах;
- 21) 47.65 - роздрібна торгівля іграми та іграшками в спеціалізованих магазинах;
- 22) 47.71 - роздрібна торгівля одягом у спеціалізованих магазинах;
- 23) 47.72 - роздрібна торгівля взуттям і шкіряними виробами в спеціалізованих магазинах;
- 24) 47.78 - роздрібна торгівля іншими невживаними товарами в спеціалізованих магазинах;
- 25) 47.82 - роздрібна торгівля з лотків і на ринках текстильними виробами, одягом і взуттям;
- 26) 47.89 - роздрібна торгівля з лотків і на ринках іншими товарами;
- 27) 47.91 - роздрібна торгівля, що здійснюється фірмами поштового замовлення або через мережу інтернет;
- 28) 68.20 - надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна.

Засновником та основним бенефіціаром є Коваль Олена Вікторівна.

Отже, ПП «Helen-A» надає широкий перелік послуг щодо [31]:

- 1) розробки моделей з повним пакетом документів для запуску їх у масове виробництво;
- 2) комп'ютерної розробки лекал та пошиття зразків-еталонів;
- 3) формування технічної документація з технологічною послідовністю виготовлення та розрахунком витрат часу на виготовлення виробу;
- 4) масового виробництва одягу та промислової комп'ютерної вишивки.

В перспективі підприємство планує вихід на європейські і світові ринки.

Отже, загальна характеристика діяльності ПП «Хелен-А» вказує на її не стабільний розвиток в останні роки. Для визначення причин такого стану варто провести діагностування його діяльності, що і буде зроблено далі.

2.2 Аналіз основних техніко-економічних показників розвитку швейного підприємства

У процесі діагностування стану розвитку швейного підприємства слід проаналізувати взаємодію технологічних і економічних процесів для встановлення їх впливу на фінансові результати його діяльності.

Для аналізу результатів фінансово-господарської діяльності ПП «Хелен-А» аналізують його основні техніко-економічні показники за даними таблиці 2.1 [31].

Динаміка основних показників діяльності ПП «Хелен-А» характеризує загальний її розвиток (таблиці 2.2 – 2.4) з 2014 р. по 2021 р.[31].

За даними цих таблиць 2.1 – 2.4, у приватного підприємства «Хелен-А» результати виробничої діяльності були вкрай незадовільними протягом останніх трьох років. Зокрема, обсяги товарної і реалізованої продукції скоротилися на 36,3 % і 31,4 % відповідно у 2019 р. Вони суттєво зменшились у 2020 р. на 1853 тис. грн та 1369,1 тис. грн відповідно. Зазначена тенденція

продовжується і у звітному році, коли падіння обсягу виробництва становило 1232 тис. грн.

Таблиця 2.1 – Основні показники діяльності ПП «Хелен-А» з 2014 р. по 2021 р.

Ч.ч	Показник	Одиниця виміру	Абсолютні значення за роками							
			2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
1	Обсяг товарної продукції	тис. грн	3568	3765	3897	4568	5123	5098	3245	2013
2	Обсяг реалізованої продукції	тис. грн	3126	3564	3288	4429	4591	4365	2996	-1211
3	Операційні витрати	тис. грн	797	861	989	1890	2005	2103	1976	999
4	Собівартість реалізованої продукції	тис. грн	1216	1203	2731	3650	3785	3462	2535	1008
5	Валовий: прибуток (+), збиток (-)	тис. грн	1910	2361	558	779	806	903	461	-2219
6	Витрати на гривню товарної продукції	грн	0,2234	0,2287	0,2538	0,4137	0,3914	0,4125	0,6089	0,4963
7	Витрати на гривню реалізованої продукції	грн	0,3890	0,3375	0,8304	0,8241	0,8245	0,7931	0,8460	- 0,8330
8	Середньооблікова чисельність працівників	осіб	5	7	8	4	5	5	5	5
	робітників	осіб	4	6	7	3	4	4	4	4
9	Середньорічний виробіток одного працівника	тис. грн	714	538	487	1142	1025	1020	649	403
	одного робітника	/особу	892	628	557	1523	1281	1275	811	503
10	Середньомісячний виробіток одного працівника	грн / особу	59467	44821	40594	95167	85383	84967	54083	33550
	одного робітника	грн / особу	74333	52292	46393	126889	106729	106208	67604	41938
11	Фонд оплати праці працівників	тис. грн	192	249	310	352	490	958	1096	1291
	робітників	тис. грн	167	224	105	123	298	567	698	897
12	Середньомісячна зарплата одного працівника	грн	3200	2964	3229	7333	8167	15967	18267	21517
	одного робітника	грн	3479	3111	1250	3417	6208	11813	14542	18688
13	Сума матеріальних затрат	тис. грн	75	14	23	34	51,1	51,2	655,9	672,4
14	Матеріаловіддача	грн	47,57	268,93	169,43	134,35	100,25	99,57	4,95	2,99
15	Чистий прибуток або збиток	тис. грн	11006	19089	14446	647,7	272,5	385,6	48,6	-640
16	Рентабельність підприємства	%	352,08	535,61	439,33	14,62	5,94	8,83	1,62	52,87
17	Рентабельність витрат	%	157,07	196,26	20,42	21,35	21,29	26,08	18,20	- 220,05
18	Власний капітал	тис. грн	6811	8207	1654	2293	2565	2951	3000	2360
19	Рентабельність вкладеного капіталу	%	161,59	232,59	873,40	28,25	10,62	13,07	1,62	-27,11
20	Оборотні активи	тис. грн	1750	1501	1 961	2 467	3 307	2 866	3 199	1 859
21	Рентабельність виробничих активів	%	628,59	1271,75	736,70	26,26	8,24	13,45	1,52	-34,43
22	Рентабельність реалізованої продукції	%	61,10	66,25	16,96	17,59	17,55	20,69	15,40	183,30

Таблиця 2.2 – Динаміка показників діяльності ПП «Хелен-А» з 2014 р. по 2021 р.

Ч.ч	Показник	Темпи росту за роками, %							
		2015/2014	2016/2015	2017/2016	2018/2017	2019/2018	2020/2019	2021/2020	2021/2014
1	Обсяг товарної продукції	105,52	103,51	117,22	112,15	99,51	63,65	62,03	56,42
2	Обсяг реалізованої продукції	114,01	92,26	134,69	103,65	95,09	68,64	-	-
3	Операційні витрати	108,03	114,87	191,10	106,08	104,89	93,96	50,56	125,35
4	Собівартість реалізованої продукції	98,93	226,97	133,66	103,70	91,48	73,21	39,78	82,92
5	Валовий: прибуток (+), збиток (-)	123,61	23,62	139,72	103,40	112,08	51,09	-	-
6	Витрати на гривню товарної продукції	102,38	110,98	163,03	94,59	105,40	147,62	81,50	222,17
7	Витрати на гривню реалізованої продукції	86,77	246,01	99,24	100,05	96,20	106,67	-	-
8	Середньооблікова чисельність працівників	140,00	114,29	50,00	125,00	100,00	100,00	100,00	100,00
	робітників	150,00	116,67	42,86	133,33	100,00	100,00	100,00	100,00
9	Середньорічний виробіток одного працівника	75,37	90,57	234,44	89,72	99,51	63,65	62,03	56,42
	одного робітника	70,35	88,72	273,51	84,11	99,51	63,65	62,03	56,42
10	Середньомісячний виробіток одного працівника	75,37	90,57	234,44	89,72	99,51	63,65	62,03	56,42
	одного робітника	70,35	88,72	273,51	84,11	99,51	63,65	62,03	56,42
11	Фонд оплати праці працівників	129,69	124,50	113,55	139,20	195,51	114,41	117,79	672,40
	робітників	134,13	46,88	117,14	242,28	190,27	123,10	128,51	537,13
12	Середньомісячна зарплата одного працівника	92,63	108,94	227,10	111,36	195,51	114,41	117,79	672,40
	одного робітника	89,42	40,18	273,33	181,71	190,27	123,10	128,51	537,13
13	Сума матеріальних затрат	18,67	164,29	147,83	150,29	100,20	1 281,05	102,52	896,53
14	Матеріаловіддача	565,29	63,00	79,29	74,62	99,32	4,97	60,51	6,29
15	Чистий прибуток або збиток	173,44	75,68	4,48	42,07	141,50	12,60	-	-
16	Рентабельність підприємства	152,13	82,02	3,33	40,59	148,81	18,36	3259,38	15,02
17	Рентабельність витрат	124,95	10,41	104,53	99,71	122,52	69,78	-	-
18	Власний капітал	120,50	20,15	138,62	111,89	115,03	101,68	78,67	34,66
19	Рентабельність вкладеного капіталу	143,94	375,50	3,23	37,60	123,01	12,40	-	-
20	Оборотні активи	85,77	130,64	125,79	134,06	86,67	111,63	58,10	106,22
21	Рентабельність виробничих активів	202,21	57,93	3,56	31,38	163,27	11,29	-	-
22	Рентабельність реалізованої продукції	108,42	25,60	103,73	99,76	117,86	74,43	1 190,49	299,99

Таблиця 2.3 – Абсолютне відхилення за показниками діяльності ПП «Хелен-А» з 2014 р. по 2021 р.

Ч.ч	Показник	Одиниця	Абсолютне відхилення за роками, (+,-)
-----	----------	---------	---------------------------------------

	виміру	2015-2014	2016-2015	2017-2016	2018-2017	2019-2018	2020-2019	2021-2020	2021-2014	
1	Обсяг товарної продукції	тис. грн	197,00	132,00	671,0	555,0	-25,0	-1853,0	-1232,0	-1555,0
2	Обсяг реалізованої продукції	тис. грн	438,00	- 275,80	1140,6	161,7	-225,3	- 1369,1	-	-
3	Операційні витрати	тис. грн	64,00	128,00	901,0	115,0	98,0	-127,0	-977,0	202,0
4	Собівартість реалізованої продукції	тис. грн	-13,00	1 527,50	919,1	135,2	-322,6	-927,4	-1526,5	- 207,7
5	Валовий: прибуток (+), збиток (-)	тис. грн	451,00	-1803,30	221,5	26,5	97,3	-441,7	-	-
6	Витрати на гривню товарної продукції	грн	0,01	0,03	0,16	-0,02	0,02	0,20	-0,11	0,3
7	Витрати на гривню реалізованої продукції	грн	-0,05	0,49	-0,01	0,00	-0,03	0,05	-	-
8	Середньооблікова чисельність працівників	осіб	2,0	1,0	-4,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	робітників	осіб	2,0	1,0	-4,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0
9	Середньорічний виробіток одного працівника	тис. грн/особу	-175,74	-50,73	654,9	-117,4	-5,0	-370,6	-246,4	-311,0
	одного робітника	тис. грн/особу	-264,50	-70,79	966,0	-241,9	-6,3	-463,3	-308,0	-388,8
10	Середньомісячний виробіток одного працівника	грн/особу	-14645,24	-4227,68	54572,9	-9783,3	-416,7	-30883,3	-20533,3	-25916,7
	одного робітника	грн/особу	- 22041,67	-5898,81	80496,0	-20159,7	-520,8	-38604,2	-25666,7	-32395,8
11	Фонд оплати праці працівників	тис. грн	57,00	61,00	42,0	138,0	468,0	138,0	195,0	1099,0
	робітників	тис. грн	57,00	-119,00	18,0	175,0	269,0	131,0	199,0	730,0
12	Середньомісячна зарплата працівника	грн	-235,71	264,88	4 104,2	833,3	7 800,0	2 300,0	3 250,0	18 316,7
	робітника	грн	-368,06	-1861,11	2166,7	2791,7	5604,2	2729,2	4145,8	15208,3
13	Сума матеріальних затрат	тис. грн	-61,00	9,00	11,0	17,1	0,1	604,7	16,5	597,4
14	Матеріаловіддача	грн	221,36	-99,49	-35,1	-34,1	-0,7	-94,6	-2,0	-44,6
15	Чистий прибуток або збиток	тис. грн	8 083,00	-4643,00	-13798,3	-375,2	113,1	-337,0	-688,6	-11646,0
16	Рентабельність підприємства	%	183,53	-96,28	-424,7	-8,7	2,9	-7,2	51,2	-299,2
17	Рентабельність витрат	%	39,19	-175,83	0,9	-0,1	4,8	-7,9	-	-
18	Власний капітал	тис. грн	1 396,00	-6553,00	638,7	272,5	385,6	49,6	-640,0	-4450,6
19	Рентабельність вкладеного капіталу	%	71,00	640,80	-845,1	-17,6	2,4	-11,4	-	-
20	Оборотні активи	тис. грн	-249,00	459,90	505,8	840,1	-440,8	333,3	-1340,4	108,9
21	Рентабельність виробничих активів	%	642,84	-535,05	-710,4	-18,0	5,2	-11,9	-	-
22	Рентабельність реалізованої продукції	%	5,15	-49,29	0,6	- 0,0	3,1	-5,3	167,9	122,2

Таблиця 2.4 – Відносна зміна за показниками діяльності ПП «Хелен-А» з 2014 р. по 2021 р.

Ч.ч	Показник	Відносне відхилення за роками, %
-----	----------	----------------------------------

		2015/2014	2016/2015	2017/2016	2018/2017	2019/2018	2020/2019	2021/2020	2021/2014
1	Обсяг товарної продукції	5,5	3,5	17,2	12,1	-0,5	-36,3	-38,0	-43,6
2	Обсяг реалізованої продукції	14,0	-7,7	34,7	3,7	- 4,9	-31,4	-	-
3	Операційні витрати	8,0	14,9	91,1	6,1	4,9	-6,0	-49,4	25,3
4	Собівартість реалізованої продукції	-1,1	127,0	33,7	3,7	-8,5	- 26,8	-60,2	-17,1
5	Валовий: прибуток (+), збиток (-)	23,6	-76,4	39,7	3,4	12,1	-48,9	-	-
6	Витрати на гривню товарної продукції	2,4	11,0	63,0	-5,4	5,4	47,6	-18,5	122,2
7	Витрати на гривню реалізованої продукції	-13,2	146,0	-0,8	0,1	-3,8	6,7	-	-
8	Середньооблікова чисельність працівників	40,0	14,3	-50,0	25,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	робітників	50,0	16,7	-57,1	33,3	0,0	0,0	0,0	0,0
9	Середньорічний виробіток одного працівника	-24,6	-9,4	134,4	-10,3	-0,5	-36,3	-38,0	-43,6
	одного робітника	-29,7	-11,3	173,5	-15,9	-0,5	-36,3	-38,0	-43,6
10	Середньомісячний виробіток одного працівника	-24,6	-9,4	134,4	-10,3	-0,5	-36,3	-38,0	-43,6
	одного робітника	-29,7	-11,3	173,5	-15,9	-0,5	-36,3	-38,0	-43,6
11	Фонд оплати праці працівників	29,7	24,5	13,5	39,2	95,5	14,4	17,8	572,4
	робітників	34,1	-53,1	17,1	142,3	90,3	23,1	28,5	437,1
12	Середньомісячна зарплата працівника	-7,4	8,9	127,1	11,4	95,5	14,4	17,8	572,4
	одного робітника	-10,6	-59,8	173,3	81,7	90,3	23,1	28,5	437,1
13	Сума матеріальних затрат	-81,3	64,3	47,8	50,3	0,2	1 181,1	2,5	796,5
14	Матеріаловіддача	465,3	-37,0	-20,7	-25,4	-0,7	-95,0	-39,5	-93,7
15	Чистий прибуток або збиток	73,4	-24,3	-95,5	-57,9	41,5	-87,4	-1416,9	-105,8
16	Рентабельність підприємства	52,1	-18,0	-96,7	-59,4	48,8	-81,6	3 159,4	-85,0
17	Рентабельність витрат	24,9	-89,6	4,5	-0,3	22,5	-30,2	-	-
18	Власний капітал	20,5	-79,8	38,6	11,9	15,0	1,7	-21,3	-65,3
19	Рентабельність вкладеного капіталу	43,9	275,5	-96,8	-62,4	23,0	-87,6	-	-
20	Оборотні активи	-14,2	30,6	25,8	34,1	-13,3	11,6	-41,9	6,2
21	Рентабельність виробничих активів	102,2	-42,1	-96,4	-68,6	63,3	-88,7	-	-
22	Рентабельність реалізованої продукції	8,4	-74,4	3,7	-0,2	17,9	-25,6	1 090,5	200,0

При цьому підприємство під торговою маркою «Хелен-А» отримала збиток від реалізації продукції в сумі 1211 тис. грн. Це пояснюється суттєвим скороченням попиту на продукцію, яке викликано зменшенням платоспроможності населення, корона-вірусною кризою, здорожчанням собівартості та зниженням конкурентного статусу підприємства. За останніх п'ять років значно зросли операційні витрати швейного підприємства, що попри скорочення обсягів виробництва призвело до зростання витрат на гривню товарної продукції.

Позитивним моментом можна вважати зростання фонду оплати праці та за незмінної чисельності працівників, це дозволило підвищити рівень їх заробітної плати. Значно зросла, у два рази сума матеріальних витрат, що позначилось на зростанні собівартості випуску продукції.

За усіма іншими показниками спостерігається скорочення, що негативно характеризує результати фінансово-господарської діяльності. Стрімке скорочення валового і чистого прибутку позначилось на загальних результатах фінансової діяльності підприємства та погіршенню його фінансового стану. Негативним моментом є отримання збитку у 2021 р.

Проводячи аналіз за даними таблиць з 2.1 до 2.4, на ПП «Хелен-А» спостерігається з 2014 р. по 2018 р. незначне коливання та стрімке скорочення з 2019 р. по 2021 р. обсягів товарної та реалізованої продукції, що наочно простежується за допомогою рисунку 2.1.

За рисунком 2.1, на ПП «Хелен-А», прослідковується загальна тенденція до нарощування виробничих потужностей з пошиття жіночого та шкільного одягу до 2018 р. Проте, в наступних чотири роки відбувається стрімке його скорочення. Негативним моментом є отримання у 2021 р. збитку від реалізації продукції, що пояснюється суттєвим скороченням попиту та зростанням собівартості продукції. Позитивним можна вважати випередження темпів росту реалізованої продукції над товарною у 2015 р. та 2017 р., що вказує на гарно організовану у цей час маркетингову політику.

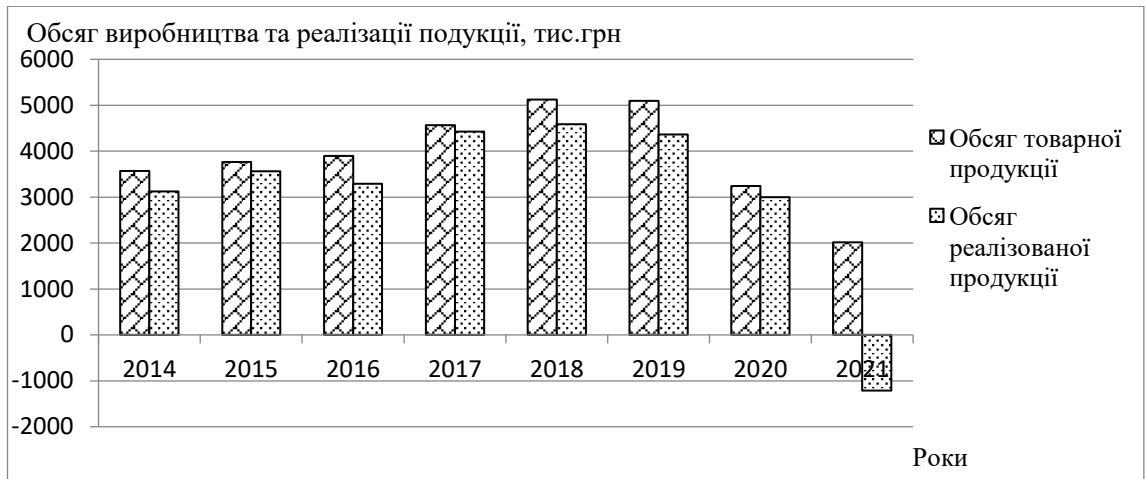

Рисунок 2.1 – Динаміка обсягів випуску та реалізації продукції ПП «Хелен-А»

Проте, в інші періоди, не вся випущена продукція знаходить свого покупця. На підприємстві утворюються її значні запаси, що в кінцевій меті позначається на зменшенні прибутку і отриманні збитку. Оскільки на попит швейної фабрики впливає і мода: споживачі досить не охоче купують застарілі зразки одягу, тому менеджменту ПП «Хелен-А» варто звертати на це увагу.

Зміна як обсягів так і собівартості товарної продукції ПП «Хелен-А» подана на рисунку 2.2.

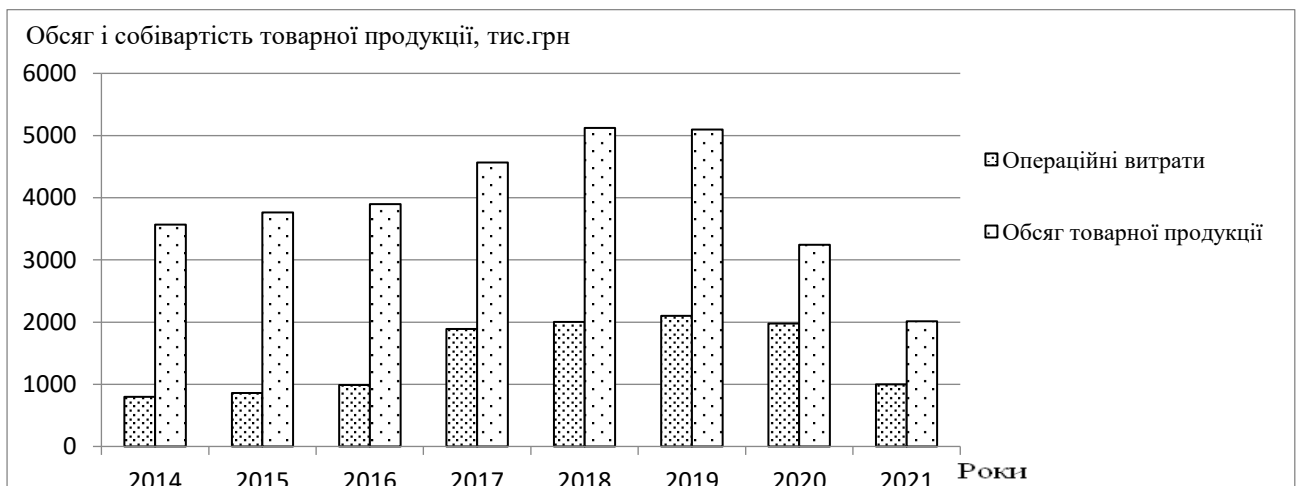

Рисунок 2.2 – Зміна обсягу та собівартості товарної продукції ПП «Хелен-А»

За рисунком 2.2 помітною є наступна тенденція, на швейному підприємстві протягом досліджуваного періоду, розмір операційних витрат значно нижче за обсяг товарної продукції. Взаємозв'язок обсягу та собівартості товарної продукції на ПП «Хелен-А» характеризує динаміка витрат на гривню товарної продукції. За переважного зростання витрат на гривню товарної продукції: з 2014 р. по 2017 р. та з 2019 р. по 2020 р. В інші періоди відбулося їх скорочення на 5,4 % у 2018 р. та лише на 18,5 % з 2020 р. по 2021 р. Скорочення витрат безперечно є позитивним явищем, тому ПП «Хелен-А» варто шукати резерви їх оптимізації без впливу на якість виробів. Позитивним також є те, з 2014 р. по 2021 р. їх розмір менший за гривню, що пояснюється перевищенням обсягу товарної продукції над операційними витратами. За аналізований період витрати на гривню товарної продукції збільшилися на 122,2 %, що свідчить про погіршення результативності випуску верхнього одягу на ПП «Хелен-А».

Деякі інші зміни відбуваються щодо коливання обсягу і собівартості реалізованої продукції ПП «Хелен-А», що вплинуло на зміну витрат на одну гривню реалізованих швейних виробів. Динаміка обсягу та собівартості реалізованого верхнього одягу наведена на рисунку 2.3.

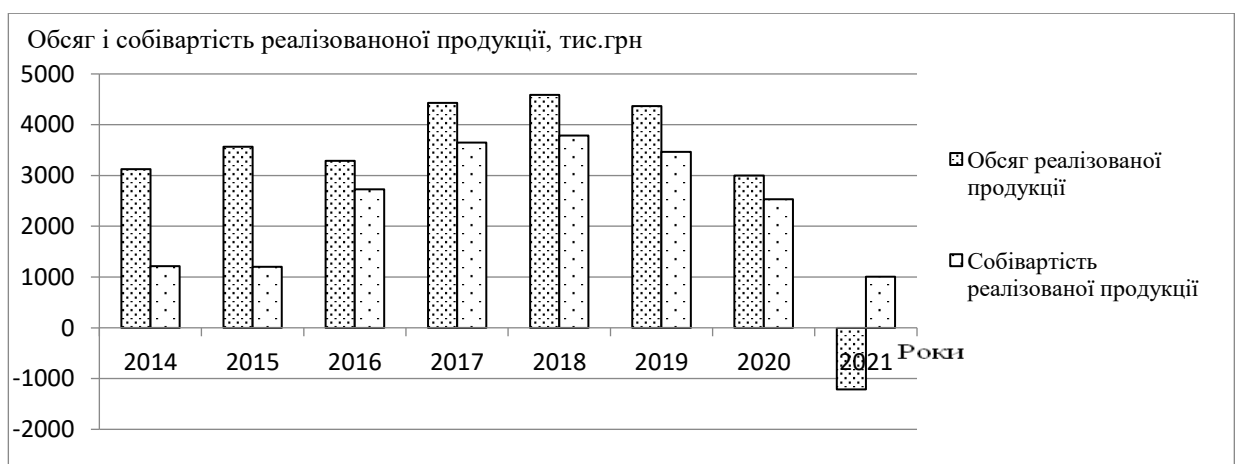

Рисунок 2.3 – Динаміка обсягу та собівартості реалізованої продукції ПП «Хелен-А»

На швейному підприємстві відбувається коливання як обсягу так і собівартості реалізованих товарів, що позначається на зміні витрат з кожної гривні реалізованої продукції. У приватному підприємстві з 2014 р. по 2020 р. обсяг перевищував собівартість реалізованих товарів, що позитивно характеризує його діяльність. Лише у звітному році порівняно з попереднім спостерігається значний спад обсягів реалізації за суттєвого скорочення собівартості реалізованої продукції на 60,2 %. Це безперечно позначається на зміні витрат з кожної гривні реалізованих швейних виробів. Зростання витрат з кожної гривні реалізованої продукції у 2016 р. на 146 % вказує на пожвавлення збутової політики швейної фабрики. Однак, впродовж останніх двох років, їх розмір зменшився на 198,5 %.

Зміна обсягів та собівартості вплинули на зміну витрат на одну гривню товарної та реалізованої продукції, що наочно прослідковується на рисунку 2.4.

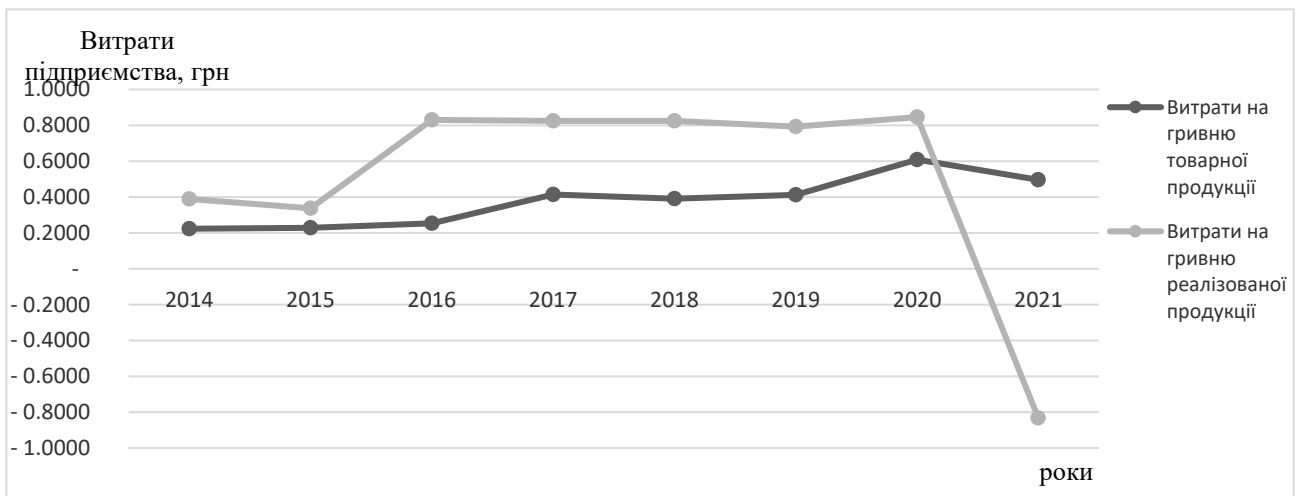

Рисунок 2.4 – Динаміка витрат на грівню товарної та реалізованої продукції
ПП «Хелен-А»

Графічне зображення ілюструє схожі тенденції щодо зміни витрат на грівню як товарної так і реалізованої продукції з 2014 р. по 2020 р., однак у наступному році розмір витрат на грівню реалізованих товарів стрімко впав. Зменшення витрат на одну грівню товарної та реалізованої продукції пов'язано

з перевищенням темпів обсягів виробництва і реалізації продукції над темпами їх собівартості і навпаки. На швейній фабриці, з 2014 р. по 2020 р., витрати на гривню реалізованої продукції були значно більшими за витрати на гривню товарної продукції. Зростання витрат пояснюється підняттям відпускних цін на швейні вироби та покращення структури їх реалізації. Найвищий рівень витрат на гривню товарної та реалізованої продукції спостерігається у 2020 р. і становить 0,6089 грн та 0,8460 грн відповідно.

Провідним у діяльності ПП «Хелен-А» є аналіз наявного персоналу (рисунок 2.5) та ефективності його використання (рисунок 2.6).

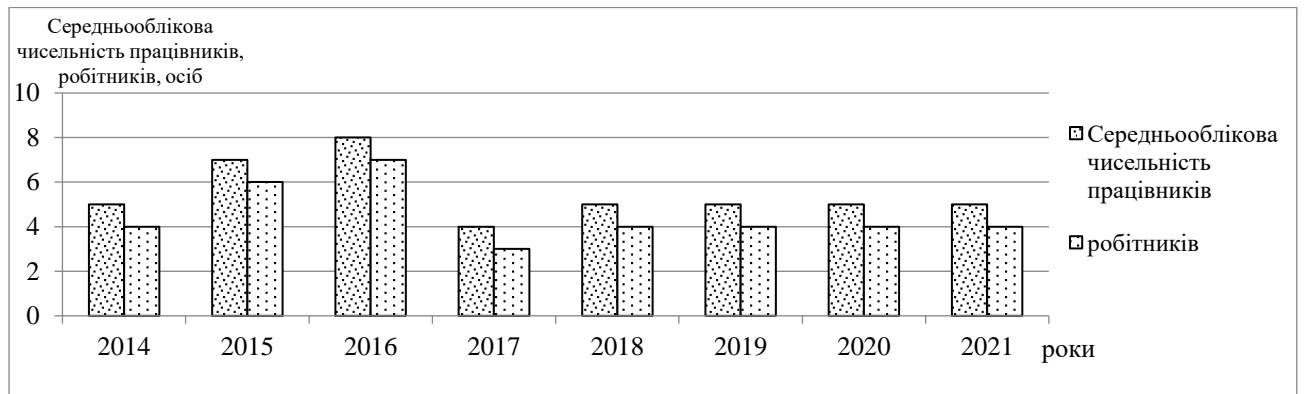

Рисунок 2.5 – Динаміка чисельності персоналу ПП «Хелен-А»

За рисунком 2.5, на швейній фабриці лише з 2014 р. по 2016 р. відбувається зростання чисельності персоналу. Починаючи з 2018 р. по 2020 р. на приватному підприємстві працює лише п'ять працівників. Це є досить мала чисельність персоналу. Вона наведена в офіційно наданій інформації підприємства. Коливання чисельності робітників призвело до зміни виробітку персоналу швейної фабрики (рисунок 2.6).

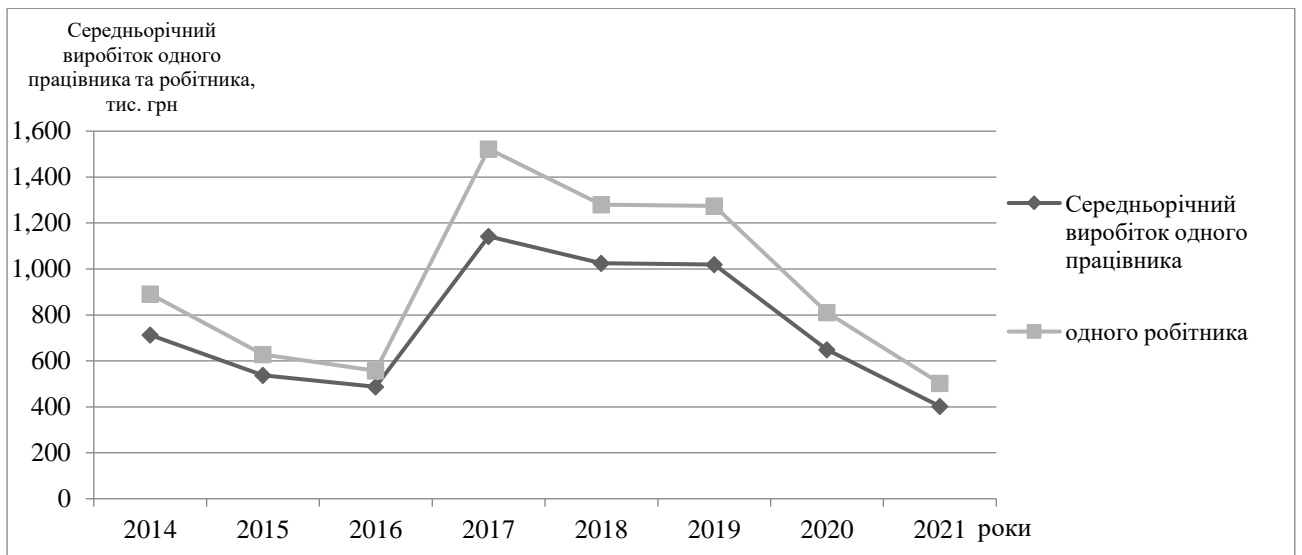

Рисунок 2.6 – Динаміка середньорічного виробітку одного працівника та робітника ПП «Хелен-А»

За рисунком 2.6 наочно видно, що упродовж усього досліджуваного періоду на ПП «Хелен-А», здійснюється переважання розміру як середньорічного так і середньомісячного виробітку робітника над виробітком працівника. Це відбувається тому, що на швейній фабриці вагомим є вплив робітників на зміну виробничого процесу щодо виготовлення верхнього одягу. На швейному підприємстві зростання цих показників (з 2016 р. по 2017 р.) пов'язане зі зростанням питомої ваги робітників у загальній чисельності персоналу акціонерного товариства, кількості днів, яка була відпрацювала ними та тривалістю робочої зміни. Стрімке скорочення виробітку, впродовж останніх п'яти років, вказує на погіршення ефективності використання персоналу ПП «Хелен-А». Продуктивність праці одного робітника більша ніж у одного працівника через значну частку робітників у чисельності персоналу швейного підприємства.

На рисунку 2.7 представлена динаміка зміни середньомісячної заробітної плати одного працівника та робітника на ПП «Хелен-А».

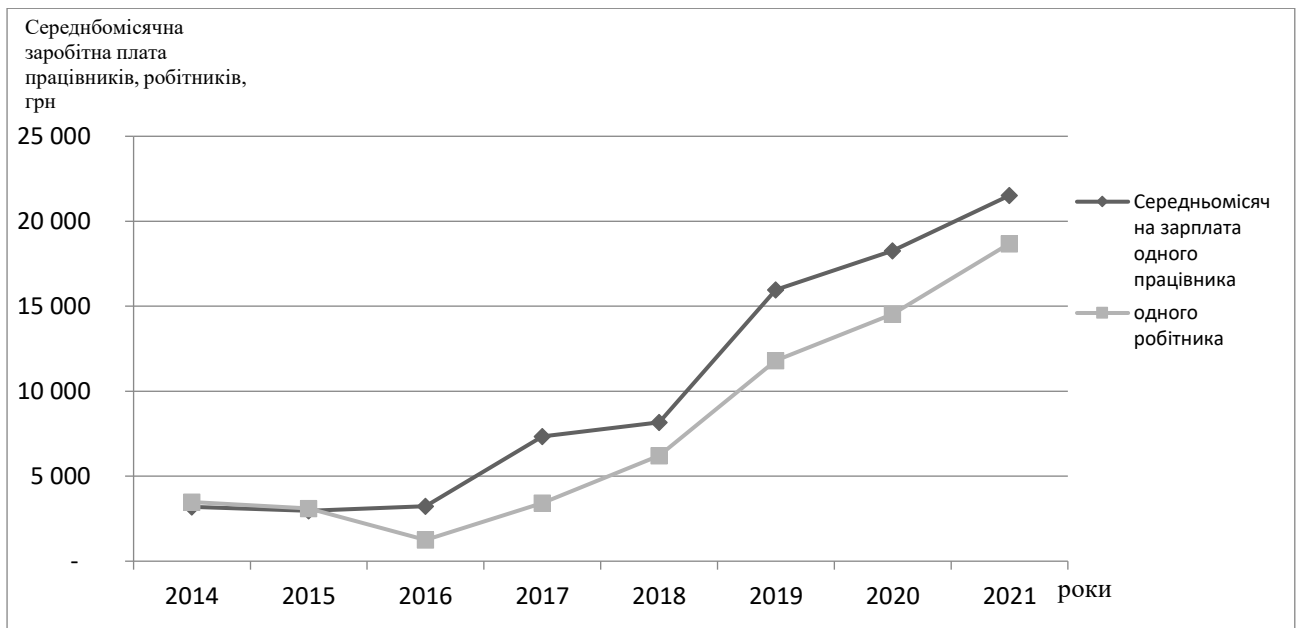

Рисунок 2.7 – Динаміка середньомісячної зарплати працівника та робітника
ПП «Хелен-А»

За графіком, що зображений на рисунку 2.7, впродовж аналізованого періоду прослідковується загальна тенденція зростання розміру середньомісячної зарплати як для одного працівника так і для одного робітника. Цьому сприяло збільшення фонду оплати праці, покращення умов праці та якості роботи як працівників так і робітників, збільшення оплати за відпрацьований час за незначної чисельності персоналу. Розмір середньомісячної зарплатної плати працівника найбільш збільшувався з 2018 р. по 2019 р. на 7800 грн, у 2017 р на 4104 грн та у 2021 р. на 3250 грн. Дещо нижчими темпами відбулося зростання розміру зарплатної плати у робітників ПП «Хелен-А»: у 2019 р. на 5604 грн, у 2021 р. на 4145,8 грн та у 2018 р. на 2792 грн. На майже стабільному рівні її розмір залишається у звітному році порівняно з попереднім роком. У 2021 р. вона становить 21517 грн для працівника та 18688 грн для робітника.

Ефективність роботи персоналу ПП «Хелен-А» оцінюється шляхом порівняння темпів росту середньомісячного виробітку і зарплатної плати (рисунок 2.8 – 2.9, таблиця 2.5).

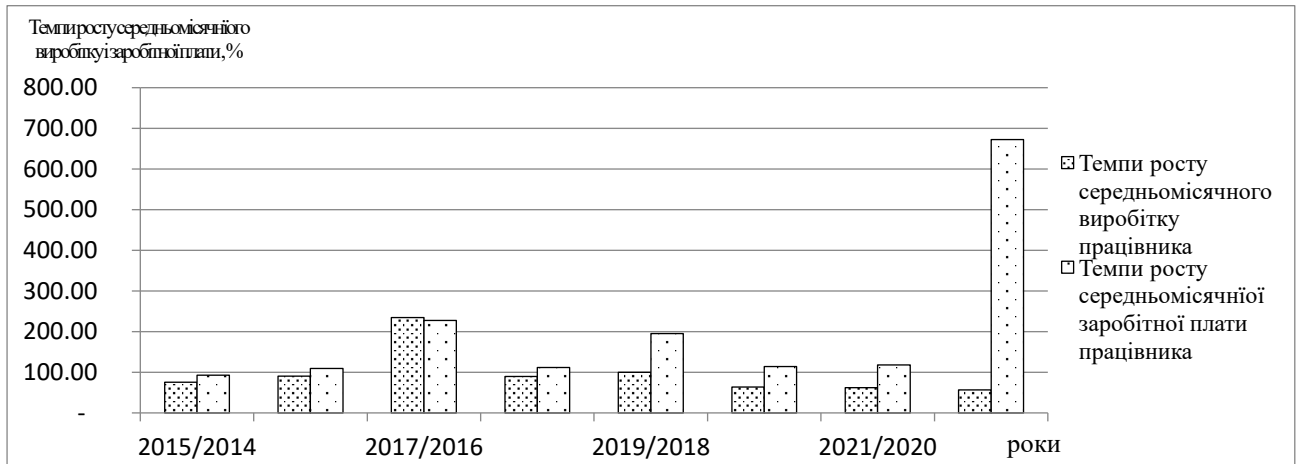

Рисунок 2.8 – Динаміка темпів росту середньомісячного виробітку і зарплати працівника ПП «Хелен-А»

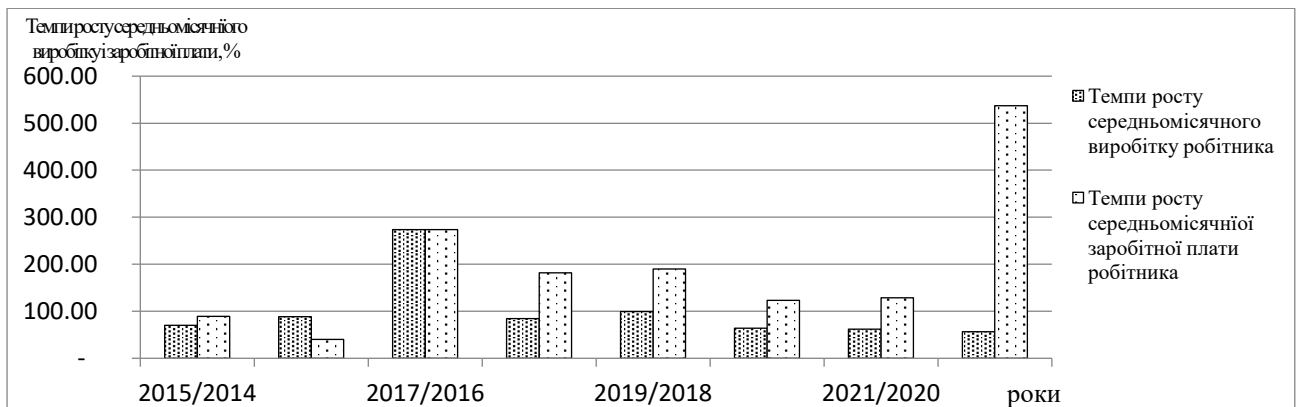

Рисунок 2.9 – Динаміка темпів росту середньомісячного виробітку і зарплати робітника ПП «Хелен-А»

Таблиця 2.5 – Динаміка середньомісячного виробітку та зарплати одного працівника та робітника ПП «Хелен-А»

Показник	Відносне відхилення за роками, %							
	2015/ 2014	2016/ 2015	2017/ 2016	2018/ 2017	2019/ 2018	2020/ 2019	2021/ 2020	2021/ 2014
Середньомісячний виробіток працівника	- 24,6	- 9,4	134,4	- 10,3	- 0,5	- 36,3	- 38,0	- 43,6
одного робітника	- 29,7	- 11,3	173,5	- 5,9	- 0,5	- 36,3	- 38,0	- 43,6
Середньомісячна зарплата одного працівника	- 7,4	8,9	127,1	11,4	95,5	14,4	17,8	572,4
одного робітника	- 10,6	- 59,8	173,3	81,7	90,3	23,1	28,5	437,1

Отже, на приватному підприємстві «Хелен-А», за вище поданими даними таблиці 2.5, з 2017 р. по 2021 р. темпи росту середньомісячної заробітної плати значно випереджали зміну продуктивності праці як для працівника так і для робітника. Це вказує на вдало організовану соціальну політику на підприємстві. Негативним моментом варто вважати скорочення рівня продуктивності праці з року в рік. Це вказує на менш продуктивну роботу персоналу швейної фабрики впродовж аналізованого періоду. Зростання виробітку відбувалося лише з 2016 р. по 2017 р. у працівників на 134,4 % та у робітників на 173,3 % . тому менеджменту ПП «Хелен-А» варто звернути на ц увагу і розробити ряд заходів для покращення рівня продуктивності праці персоналу.

Процес виробництва верхнього одягу неможливий без активної політики щодо матеріально-технічного забезпечення торгової марки «Хелен-А». Динаміка вартості виробничих запасів швейної фабрики подана на рисунку 2.10.

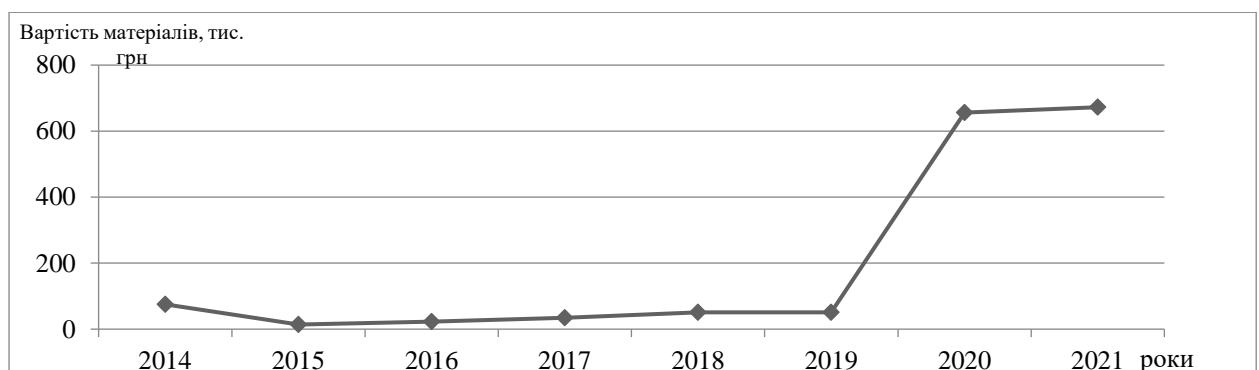

Рисунок 2.10 – Динаміка вартості матеріальних запасів ПП «Хелен-А»

За рисунком 2.10 видно, що на початку за аналізованого періоду за незначного зменшення вартості матеріалів у 2015 р. на 61 тис. грн, в подальшому до 2019 р. спостерігається їх постійне значення. Це свідчить про стабільність забезпечення виробничого процесу матеріальними ресурсами. Проте, з 2019 р. їх вартість стрімко зростає на 604,7 тис. грн, що пояснюється значним їх здорожчанням. Ситуацію дещо вдалося стабілізувати у звітному

році, але саме попереднє дорожчання та зменшення попиту на жіночий і шкільний верхній одяг призвело до збитків. Усе це також позначилося на коливанні показника ефективності їх використання (рисунок 2.11).

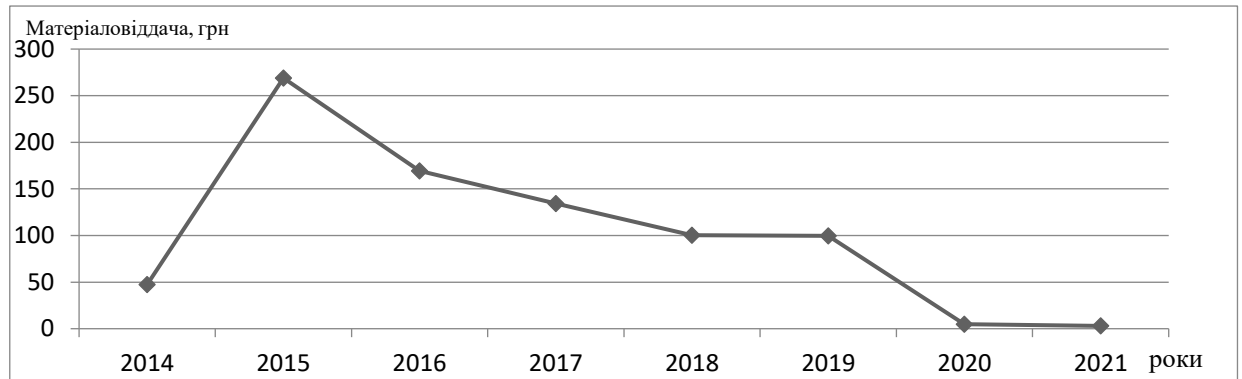

Рисунок 2.11 – Динаміка матеріаловіддачі ПП «Хелен-А»

За рисунком 2.11, на приватному підприємстві «Хелен-А», відбувається переважне скорочення рівня матеріаловіддачі з 2015 р. по 2018 р. Ситуацію вдалося дещо стабілізувати у 2019 р., проте у наступному році відбулося стрімке скорочення матеріаловіддачі на 95 %, що вказує на погіршення ефективності використання матеріалів. Трошки менші темпи падіння спостерігаються у 2021 р. 39,5 %. Впродовж аналізованого періоду матеріаловіддача зменшилась на 93,7 %. Вона зростає лише з 2014 р. по 2015 р. на 465,3 %. Менеджерам ПП «Хелен-А» слід розробити програму заходів для покращення ефективності використання матеріальних ресурсів швейного підприємства.

Кінцевим фінансовим результатом роботи, підприємства з виробництва верхнього одягу, є чистий фінансовий результат. Діяльність швейної фабрики, впродовж досліджуваного періоду, була прибутковою, за винятком звітнього року. У 2014 р. ПП «Хелен-А» отримало чистого прибутку 1106 тис. грн, далі його розмір збільшився у 2015 р. на 73,44 % і становив 19089 тис. грн – максимальне значення. А в наступних три роки його розмір поступово скорочувався: на 24,3 % у 2016 р., на 95,5 % у 2017 р. та на 57,9 % у 2020 р. до 48,6 тис. грн - мінімального рівня. Нажаль у звітньому році ПП «Хелен-А»

отримало збиток в розмірі 640 тис. грн, що вказує на стрімке погіршення фінансового результату роботи швейного підприємства (рисунок 2.12).

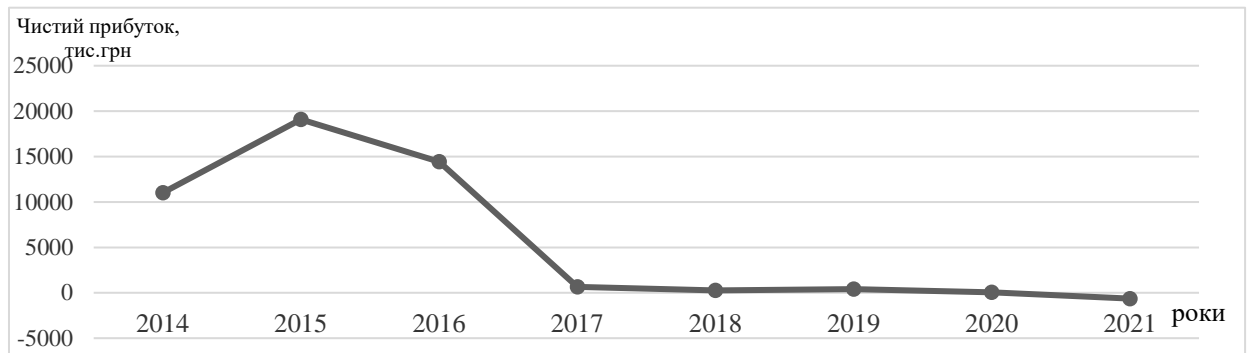

Рисунок 2.12 – Динаміка кінцевого фінансового результату ПП «Хелен-А»

Стрімке скорочення розміру чистого прибутку та отримання збитку позначилось і на показниках рентабельності (рисунок 2.13).

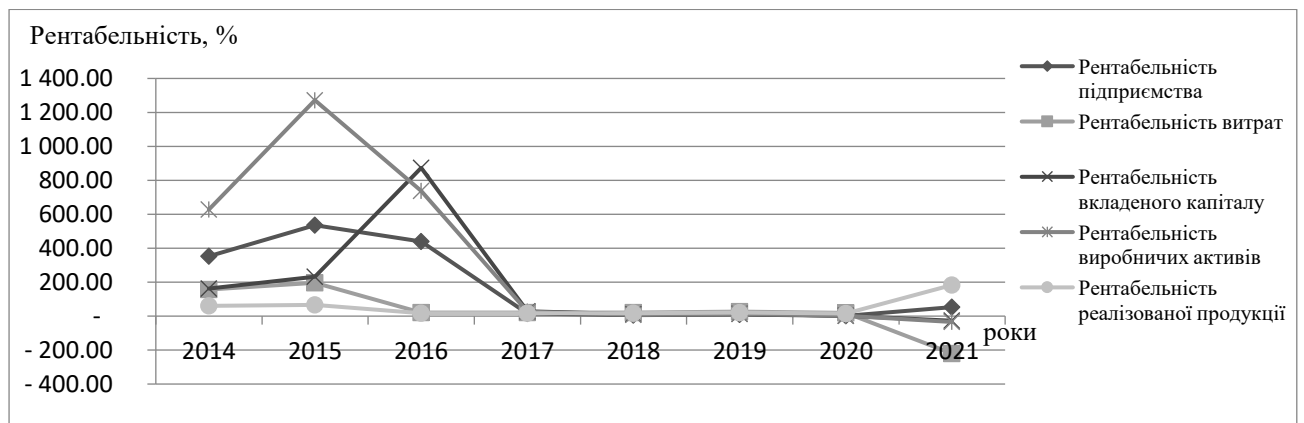

Рисунок 2.13 – Динаміка рентабельності ПП «Хелен-А»

Графічне зображення зміни рентабельності ілюструє загальну картину її скорочення у 2017 р., певну стабілізацію протягом наступних трьох років, та переважне скорочення у 2021 р. Зміна цього показника відображає загальну тенденцію зміни валового та чистого фінансового результату.

Отже, упродовж аналізованого періоду, на підприємстві з виробництва жіночого та шкільного верхнього одягу, помітною є загальна тенденція до

скорочення переважної більшості показників, що вказує на погіршення ефективності його діяльність, зменшення обсягу виробництва та реалізації швейних виробів, продуктивності праці, матеріаловіддачі, валового та чистого прибутку. Зростають витрати підприємства, вартість матеріальних витрат та середньомісячна заробітна плата персоналу тощо. Зростання останнього показника є позитивним явищем, проте за малої чисельності працівників (близько чотирьох або п'яти осіб) та значного зростання фонду оплати праці її розмір є виправданим. Тому менеджменту ПП «Хелен-А» слід детально проаналізувати виявлені недоліки та спромогтися виправити ситуацію в майбутньому. Для цього варто проаналізувати як змінились результати виробничої діяльності та показники фінансового стану на швейному підприємстві.

2.3 Аналіз фінансового результату швейного підприємства

Традиційно, кінцевим позитивним результатом фінансової діяльності є чистий прибуток. За його допомогою можна оцінити результати фінансової діяльності швейного підприємства, здійснити розподіл його доходів та сформувати фонди економічного стимулювання і соціального розвитку [31].

Процес формування фінансових результатів на ПП «Хелен-А» з 2014 р. по 2021 р. представлено у таблицях 2.6, 2.7 та 2.8.

Таблиця 2.6 – Аналіз фінансових результатів

Показники	Абсолютне значення за роками, тис. грн					
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Чистий доход (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3288,2	4428,8	4590,5	4365,2	2996,1	-1210,5
Собівартість реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2730,5	3649,6	3784,8	3462,2	2534,8	-1008,3
Валовий прибуток:	557,7	779,2	805,7	903	461,3	-202,2
Інші операційні доходи	228,7	232,5	0	0	0	0
Інші операційні витрати	531,5	469,6	569,6	555,3	433,8	440,3
Фінансові результати від операційної діяльності	254,9	542,1	236,1	347,7	27,5	-642,5

Інші доходи	51	105,6	36,4	37,9	21,1	2,5
Фінансові результати від операційної діяльності до оподаткування	305,9	647,7	272,5	385,6	48,6	-640
Чистий прибуток, збиток	305,9	647,7	272,5	385,6	48,6	-640

Таблиця 2.7 – Динаміка фінансових результатів ПП «Хелен-А»

Показник	Темпи росту за роками, %				
	2017/ 2016	2018/ 2017	2019/ 2018	2020/ 2019	2021/ 2020
Чистий доход (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	134,69	103,65	95,09	68,64	-
Собівартість реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	133,66	103,70	91,48	73,21	- 39,78
Валовий прибуток (+), збиток (-)	139,72	103,40	112,08	51,09	-
Інші операційні доходи	101,66	-	-	-	-
Інші операційні витрати	88,35	121,29	97,49	78,12	101,50
Фінансові результати від операційної діяльності	212,67	43,55	147,27	7,91	-2336,36
Інші доходи	207,06	34,47	104,12	55,67	11,85
Фінансовий результат від операційної діяльності до оподаткування	211,74	42,07	141,50	12,60	-
Чистий прибуток (+), збиток (-)	211,74	42,07	141,50	12,60	-

Таблиця 2.8 – Абсолютне відхилення за фінансовими результатами

Показник	Абсолютне відхилення за роками, тис. грн (+,-)				
	2017- 2016	2018- 2017	2019- 2018	2020- 2019	2021- 2020
Чистий доход (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	1140,6	161,7	-225,3	-1369,1	-
Собівартість реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	919,1	135,2	-322,6	-927,4	-3543,1
Валовий прибуток (+), збиток (-)	221,5	26,5	97,3	-441,7	-
Інші операційні доходи	3,8	-	0	0	0
Інші операційні витрати	-61,9	100	-14,3	-121,5	6,5
Фінансові результати від операційної діяльності	287,2	-306	111,6	-320,2	-670
Інші доходи	54,6	-69,2	1,5	-16,8	-18,6
Фінансові результати від операційної діяльності до оподаткування	341,8	-375,2	113,1	-337	-
Чистий прибуток (+), збиток (-)	341,8	-375,2	113,1	-337	-

За даними вище поданих таблиць, на ПП «Хелен-А», спостерігаємо отримання чистого прибутку протягом усього аналізованого періоду за винятком 2021 р. Поряд з цим, варто вказати на стабільну тенденцію щодо його коливання: зростання чистого прибутку на швейному підприємстві з 2016 р. по 2017 р. з 305,9 тис. грн до 647,7 тис. грн (майже вдвоє) та подальше його стрімке скорочення у 2018 р. до 272,5 тис. грн. У 2019 р. чистий фінансовий

прибуток збільшився до 385,6 тис. грн та значно зменшився у 2019 р. до 48,6 тис. грн. Ситуація кардинально змінилась у звітному році, оскільки підприємство отримало збиток у сумі 640 тис. грн.

Також проаналізуємо процес формування фінансових результатів на ПП «Хелен-А».

Розмір чистого доходу від реалізації продукції, протягом звітного періоду, здебільшого коливався, зокрема: збільшився у 2017 р. – на 1140,6 тис. грн, у 2018 р. – на 161,7 тис. грн. Однак, надалі відбулося його скорочення у 2019 р. на 225,3 тис. грн, а у 2020 р. – на 1369,1 тис. грн. У звітному році швейне підприємство отримало збиток від реалізації 1210,5 тис. грн, що викликано закупкою матеріалів за високими цінами, підвищенням заробітної плати з одночасним суттєвим скороченням попиту на жіночий і шкільний верхній одяг.

Аналогічні зміни відбулися щодо зміни собівартості реалізованої продукції ПП «Хелен-А»: спостерігаємо зростання витрат з 2016 р. по 2018 р. – у 2017 р. на 919,1 тис. грн, у 2018 р. на 135,2 тис. грн та зменшення витрат у 2019 р. на 322,6 тис. грн, у 2020 р. на 927,4 тис. грн та у звітному році на 3541,1 тис. грн порівняно з попереднім роком.

Відповідно схожі зміни і відбулися в динаміці валового прибутку ПП «Хелен-А». Він збільшився у 2017 р. на 221,5 тис. грн, у 2019 р. лише на 26,5 тис. грн, в наступному році відбулося дещо більше його зростання на 97,3 тис. грн порівняно з попереднім роком. У 2020 р. розмір валового прибутку скоротився на 441,7 тис. грн, а у звітному році швейне підприємство отримало валовий збиток в сумі 202,2 тис. грн. Тому менеджменту ПП «Хелен-А» слід вжити певних заходів щодо отримання і подальшого підвищення валового прибутку.

Інші операційні доходи підприємство мало лише з 2016 р. по 2017 р., їх розмір виріс на 3,8 тис. грн. Інші операційні витрати переважно скорочуються на 61,9 тис. грн у 2017 р., на 14,3 тис. грн у 2019 р. та на 121,5 тис. грн у 2020 р., що позитивно характеризує їх динаміку. Зростання відбувалося лише у 2018 р.

на 100 тис. грн та у 2021 р. на 6,5 тис. грн порівняно з попереднім роком. Розмір інших доходів, впродовж аналізованого періоду, коливається. Вони стрімко скорочуються у 2018 р. на 69,2 тис. грн, у 2018 р. на 16,8 тис. грн та у звітному році на 18,6 тис. грн. У 2017 р. та 2019 р. їх розмір зростає на 54,6 тис. грн та на 1,5 тис. грн відповідно.

Позитивним для швейного підприємства був період з 2016 р. по 2017 р., у який відбувається зростання: чистого доходу від реалізації продукції (на 1140,6 тис. грн), валового прибутку (на 221,5 тис. грн), інших операційних доходів (на 3,8 тис. грн), інші доходи (на 54,6 тис. грн), фінансового результату від операційної діяльності (на 287,2 тис. грн) та розмір чистого прибутку (на 341,8 тис. грн). Вкрай важка ситуація спостерігається в останніх два роки з 2020 р. по 2021 р. (рисунок 2.14).

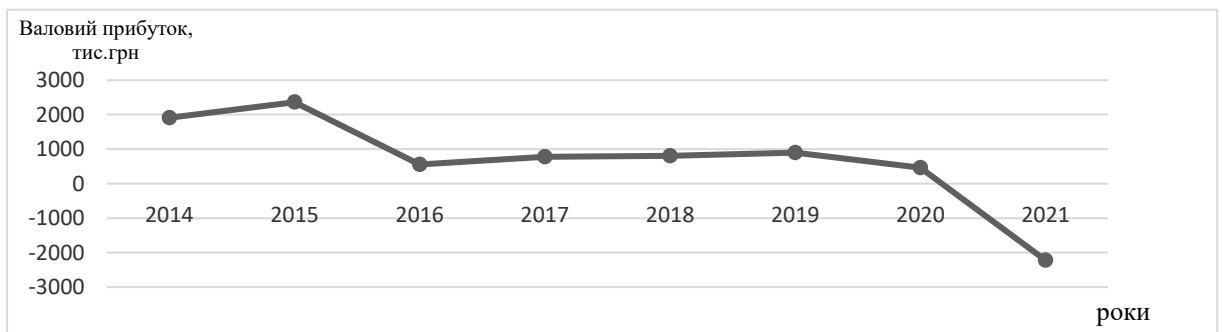

Рисунок 2.14 – Динаміка валового прибутку ПП «Хелен-А»

Коливання вище зазначених показників призвело до отримання позитивного фінансового результату на ПП «Хелен-А» від операційної діяльності впродовж аналізованого періоду, крім як у 2021 р., коли підприємство спрацювало з валовим збитком, зі збитком від основної своєї діяльності і чистим збитком (рисунок 2.15).

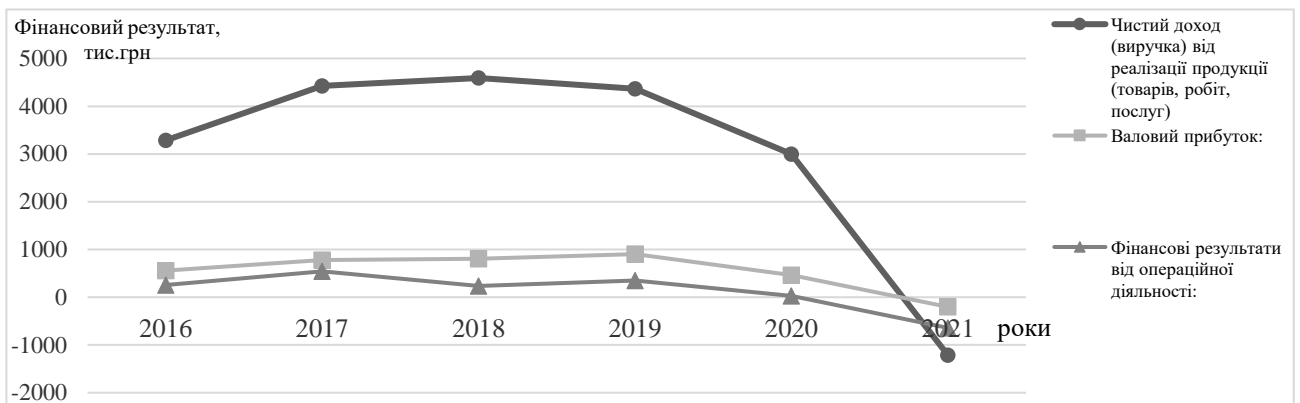

Рисунок 2.15 – Динаміка основних видів фінансового результату ПП «Хелен-А»

Отже, з 2016 р. по 2020 р. ПП «Хелен-А» працює з прибутком, що свідчать про його стійкий фінансовий стан та більш менш достатній конкурентний статус на вітчизняному ринку.

Зазвичай показники прибутку не завжди достатньо використовуються для оцінки ефективності результатів роботи швейного підприємства, тому у практиці діяльності ПП «Хелен-А» важливого значення набувають показники рентабельності. За їх допомогою можна оцінити рівень його доходності.

Доходність швейного підприємства характеризується абсолютними й відносними показниками. Абсолютний показник доходності ПП «Хелен-А» характеризується сумою прибутку або доходів. За останніх шість років, на досліджуваному підприємстві, усі ці показники зростають лише у 2017 р. Нажаль в інші періоди вони дещо коливаються, а в останньому році - стрімко скорочуються.

Ефективність використання капіталу, тобто прибутковість ПП «Хелен-А» оцінюється за відносними показниками – рентабельністю – прибуток, віднесений до вартості капіталу. Оцінка рентабельності надається за коефіцієнтами рентабельності, які визначають рівень прибутковості використання активів і пасивів ПП «Хелен-А».

У разі, якщо суб'єкт господарювання має значні коливання рівня рентабельності, недостатній його рівень чи навіть збитковий, це вказує на його нестійкий фінансовий стан. А якщо фірма збиткова протягом декількох років,

то з досить високим ступенем ймовірності вважається, що її фінансовий стан критичний [33].

У економічній літературі розглядають значну кількість показників рентабельності, але на практиці частіше за все використовують такі показники рентабельності: активів підприємства, власного капіталу, продажу, продукції, чисту рентабельність підприємства, коефіцієнт оборотності активів [33].

Рентабельність активів визначається як відношення валового прибутку до середньої величини активів та характеризує ефективність використання активів ПП «Хелен-А». Коефіцієнт рентабельності всіх активів швейного підприємства показує, скільки прибутку за рік одержано з кожної одиниці коштів, вкладених у ПП «Хелен-А» незалежно від джерела їх залучення. Співвідношення прибутку й активів відображає можливість торгової марки «Хелен-А» до їх оновлення без залучення зовнішніх джерел фінансування. Чим більший цей показник, тим вища можливість підприємства для фінансування свого розвитку. Якщо у динаміці цей показник зменшується, то з часом швейне підприємство втратить можливість самостійно фінансувати оновлення своїх основних та оборотних коштів. У разі від'ємного значення цього коефіцієнта – ПП «Хелен-А» потребує залучення коштів для фінансування оборотних активів і зменшення власного капіталу. Цей показник є одним із найбільш важливих індикаторів конкурентоспроможності підприємства. При цьому рівень рентабельності швейного підприємства порівнюється із середньогалузевим коефіцієнтом [33].

Рентабельність продукції ПП «Хелен-А» розраховується шляхом ділення прибутку на обсяг реалізованої продукції. Розраховується у цілому за виробничим підприємством і за окремими видами його продукції. Коефіцієнт рентабельності реалізації швейних виробів сигналізує про можливість підприємства щодо відтворення та розширення своїх виробничих процесів. Його високе значення є свідченням значних можливостей ПП «Хелен-А» та його незалежності від зовнішніх джерел фінансування. Цей показник залежить

від трьох основних факторів: зміни структури реалізації верхнього одягу, її собівартості і середніх цін реалізації [33].

Рентабельність власного капіталу ПП «Хелен-А» дозволяє визначити ефективність використання капіталу, інвестованого власниками у виробництво жіночого і шкільного одягу. Основне економічне значення коефіцієнта рентабельності власного капіталу полягає у тому, що він свідчить про частку прибутку у власному капіталі, вкладеному у ПП «Хелен-А» його власниками. За збільшення обсягу реалізації швейного підприємства власний капітал повинен збільшуватися як мінімум аналогічними темпами, інакше почне збільшуватися заборгованість. Прибутковість власного капіталу також створює передумови для залучення зовнішнього капіталу на вигідних умовах [331].

Отже, розрахуємо показники рентабельності ПП «Хелен-А» (таблиця 2.9) з 2016 р. по 2021 р.

Таблиця 2.9 – Показники рентабельності ПП «Хелен-А»

Назва показника	Порядок розрахунку	Абсолютні значення за роками					
		2016	2017	2018	2019	2020	2021
Рентабельність активів, %	ВалПриб / оборАкт·100	6,30	6,75	6,53	7,44	4,56	-4,28
Рентабельність власного капіталу, %	ВалПриб/ ВласКап·100	7,07	8,02	7,30	7,59	4,30	-3,37
Рентабельність продажу, %	ВалПриб/ ЧистДохРеал·100	16,96	17,59	17,55	20,69	15,40	-16,70
Рентабельність продукції, %	ВалПриб/Соб·100	20,42	21,35	21,29	26,08	18,20	-20,05
Коефіцієнт оборотності активів	ЧистДохРеал/АктивБалансу	0,349	0,347	0,330	0,317	0,251	- 0,101

З даних наведених у таблиці 2.9 видно, що з 2016 р. по 2020 р. ПП «Хелен-А» працювало з прибутком як за валовим так і чистим прибутком. У 2021 р. воно отримало збиток від реалізації продукції – 1210,5 тис. грн, валовий збиток у розмірі 202,2 тис. грн, чистий збиток у сумі 640 тис. грн.

Показники рентабельності, що наведені у таблиці 2.9 визначались переважно на основі валового прибутку, тому діяльність ПП «Хелен-А» була рентабельною протягом усього досліджуваного періоду за винятком 2021 р.

Отже, зважаючи на коливання валового прибутку ПП «Хелен-А» з 2016 р. по 2019 р. відповідно і усі показники рентабельності у цей період зростають,

однак у 2018 р. та 2020 р. вони дещо скоротилися. Цю тенденцію наочно видно з даних рисунку 2.16.

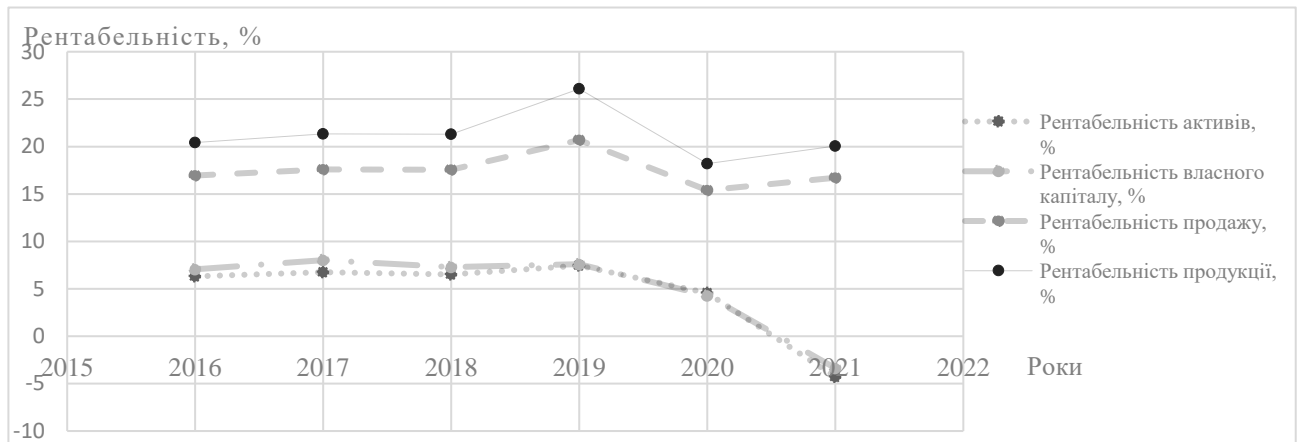

Рисунок 2.16 – Динаміка показників рентабельності ПП «Хелен-А»

Динаміка показників рентабельності подана у таблиці 2.10.

Таблиця 2.10 – Абсолютне та відносне відхилення за показниками рентабельності

Назва показника	Абсолютне відхилення за роками, %					Темпи росту за роками, %				
	2017-2016	2018-2017	2019-2018	2020-2019	2021-2020	2017/2016	2018/2017	2019/2018	2020/2019	2021/2020
Рентабельність активів	0,45	-0,22	0,92	-2,88	-8,84	107,15	96,71	114,06	61,26	-93,76
Рентабельність власного капіталу	0,95	-0,72	0,28	-3,28	-7,67	113,51	91,06	103,88	56,71	-78,35
Рентабельність продажу	0,63	-0,04	3,13	-5,29	1,31	103,73	99,76	117,86	74,43	108,49
Рентабельність продукції	0,93	-0,06	4,79	-7,88	1,85	104,53	99,71	122,52	69,78	110,19
Коефіцієнт оборотності активів	-0,002	-0,017	-0,013	-0,066	-0,353	99,41	95,11	96,07	79,11	-40,40

За даними таблиці 2.10 видно, що з 2017 р. по 2018 р. та з 2019 р. по 2021 р. спостерігається скорочення рентабельності за усіма показниками. Оскільки у звітному році ПП «Хелен-А» працювало зі збитком, то не коректно порівнювати показники цього року з попереднім. Зокрема, рентабельність активів зменшилась у 2018 р. на 0,22 %, у 2020 р. на 2,88 % порівняно з попереднім періодом. Тому можемо говорити, що ефективність використання активів у 2018 р., у 2020 р. та у 2021 р. погіршилась. Протилежна ситуація спостерігалась у 2017 р. та у 2019 р., коли ресурси ПП «Хелен-А»

використовувались більш ефективно. Прибутковість активів збільшилась у 2017 р. на 0,45 %, у 2019 р. на 0,92 % порівняно з попереднім роком. У звітному році збитковість активів становила 4,28 %. Найбільше значення рентабельності активів було у 2019 р., яке означає що на одну гривню активів у цьому році припадає майже сім гривень валового прибутку.

Прибутковість власного капіталу у 2017 р. порівняно з 2016 р. збільшилась на 0,95 п. або на 13,51 %. Найбільше її значення було у 2019 р. і становило 7,59 %, що свідчить про раціональне використання власного капіталу у цей період. У звітному році рентабельність власного капіталу від'ємна і становить 3,37 %, яка означає що на одну гривню власного капіталу припадає три гривні валового збитку.

Майже однакову тенденцію зміни мають показники рентабельності: продажу та продукції. Найкраще значення цих показників спостерігається у 2019 р. (20,69 % та 26,08 % відповідно), яке вказує на те що на гривню понесених витрат виробниче підприємство отримало валового прибутку 20 грн та 26 грн виручки від реалізації жіночого та шкільного верхнього одягу.

Отже, з 2016 р. по 2020 р. діяльність ТПП «Хелен-А» була прибутковою та рентабельною. Проте їх абсолютне значення коливалось з року в рік, тому менеджерам швейного підприємства варто розробити систему заходів для покращення результатів фінансової діяльності та створення передумов для ефективної системи фінансового стану на ПП «Хелен-А».

2.4 Аналіз фінансового стану швейного підприємства

За сучасних реалій вітчизняним швейним підприємствам, варто реорганізувати процес управління. Згідно проведених теоретичних досліджень у першому розділі, було встановлено, що інструментом покращання фінансово-

господарської діяльності має стати програма покращення фінансового стану [25].

Для встановлення необхідності впровадження цієї програми на ПП «Хелен-А» проведено аналіз динаміки і структури доходів та витрат швейного підприємства та його фінансової стійкості.

Початковим етапом аналізу фінансового стану є оцінка за даними горизонтального та вертикального аналізу показників балансу ПП «Хелен-А». Горизонтальний аналіз забезпечує визначення абсолютних та відносних змін різних статей звітності в порівнянні з попереднім роком. Вертикальний аналіз забезпечує виявлення питомої ваги окремих статей звітності в порівнянні з попереднім роком [33].

Вертикальний аналіз активу та пасиву балансу ПП «Хелен-А» поданий у таблицях 2.11 та 2.12.

За даними вертикального аналізу балансу швейного підприємства можна відмітити наступне:

– частка оборотних активів, впродовж аналізованого періоду, мала досить високу питому вагу від 97,75 % у 2016 р. до 78,73 % у 2021 р. Проте, вона зменшилась на 19,02 %. Це скорочення свідчить про зменшення розміру виробничих запасів, готової продукції та товарів на складах швейного підприємства;

– частка необоротних активів у 2016 р. склала лише 2,25 %, а у 2021 р. – 21,27 %, тобто, збільшилась на 19,02 %, що відбулося внаслідок зростання вартості незавершених капітальних інвестицій швейного підприємства. Є надія, що у майбутньому покращиться матеріально-технічна база ПП «Хелен-А»;

– частка власного капіталу збільшилась на 17,52 % (у 2016 р. склала 82,45 %, у 2021 р. – 99,97 %), що свідчить про покращення платоспроможності швейного підприємства;

– частка поточних зобов'язань підприємства зменшилась на 17,52 % (у 2016 р. становила 17,55 %, а у 2021 р. – 0,03 %), що є позитивним чинником.

Отже, вертикальний аналіз балансу засвідчив, що впродовж аналізованого періоду на швейному підприємстві ПП «Хелен-А» відбувається скорочення таких статей, як оборотні активи та поточні зобов'язання попри ріст таких показників, як вартість необоротних активів і власний капітал.

Результати горизонтального аналізу статей балансу подано у таблиці 2.13.

За даними таблиці 2.13, у якій надана оцінка за результатами горизонтального аналізу можна зробити наступні висновки:

– загальна сума активів у 2021 р. збільшилась на 355,1 тис. грн або на 17,70 %. Воно відбулось переважно за рахунок значного зростання необоротних активів та зменшення вартості оборотних активів швейного підприємства. Абсолютна величина зростання вартості необоротних активів склала 457,1 тис. грн, а зменшення оборотних активів становить 102 тис. грн або 5,2 %. Такий стан показників спричинений зростанням вартості незавершених капітальних інвестицій та значного зростання вартості запасів (у 2021 р. 672,4 тис. грн)

Таблиця 2.13 – Горизонтальний аналіз балансу ПП «Хелен-А»

Показники	Роки						Абсолютне відхилення				
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2017-2016	2018-2017	2019-2018	2020-2019	2021-2020
Актив											
I. Необоротні активи Незавершені капітальні інвестиції	45,2	233,1	369,2	406	406	502,3	187,9	136,1	36,8	0	96,3
Основні засоби: - залишкова вартість	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- первісна вартість	0	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4	0	0	0	0
- знос	0	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4	0	0	0	0
Усього за розділом I	45,2	233,1	369,2	406	406	502,3	187,9	136,1	36,8	0	96,3
II. Оборотні активи Запаси	0	0	51,1	51,2	655,9	672,4	0	51,1	0,1	604,7	16,5
Готова продукція	0	0	51,1	51,2	655,9	672,4	0	51,1	0,1	604,7	16,5
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	569,2	922,8	862	1305,1	1816,5	50	353,6	-60,8	443,1	511,4	-1766,5
Дебіторська заборгованість за рахункам з бюджетом	9,4	6,9	8,3	13,3	13,8	13,1	-2,5	1,4	5	0,5	-0,7
Інша поточна дебіторська заборгованість	725	597	1252,5	770,5	390,1	1034,1	-128	655,5	-482	-380,4	644
Гроші та їх еквіваленти	657,3	940	1132,9	725,9	323	89,3	282,7	192,9	-407	-402,9	-233,7
Усього за розділом II	1960,9	2466,7	3306,8	2866	3199,3	1858,9	505,8	840,1	-440,8	333,3	-1340,4
Баланс	2006,1	2699,8	3676	3272	3605,3	2361,2	693,7	976,2	-404	333,3	-1244,1
Пасив											
I. Власний капітал Статутний капітал	556	556	556	556	556	556	0	0	0	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1098	1736,7	2009,2	2394,8	2444,4	1804,4	638,7	272,5	385,6	49,6	-640
Усього за розділом I	1654	2293	2565	2951	3000	2360	638,7	272,5	385,6	49,6	-640
III. Поточні зобов'язання Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	298,3	343,3	1032	282,2	579,1	0	45	688,7	-749,8	296,9	-579,1
Поточні зобов'язання за розрахунками: - з бюджетом	51	59,4	78,2	39	25,8	0,8	8,4	18,8	-39,2	-13,2	-25
- з оплати праці	2,8	4,4	0,6	0	0	0	1,6	-3,8	-0,6	0	0
Усього за розділом III	352,1	407,1	1110,8	321,2	604,9	0,8	55	703,7	-789,6	283,7	-604,1
Баланс	2006,1	2699,8	3676,0	3272,0	3605,3	2361,2	693,7	976,2	-404	333,3	-1244,1

іншої дебіторської заборгованості партнерів (на 42,63 %) перед швейним підприємством;

– у структурі оборотних коштів відбулося стрімке скорочення дебіторської заборгованості за товари (на 519,2 тис. грн) та грошових коштів (на 568 тис. грн). Збільшилась лише інша поточна дебіторська заборгованість на 309,1 тис. грн (42,61 %) та дебіторська заборгованість з розрахунків з бюджетом – на 3,7 тис. грн (39,36 %). Зменшення дебіторської заборгованості вказує на те, що швейне підприємство зменшило кредитування своїх бізнес-партнерів, вони стали краще розраховуватись за придбані товари. Для подальшого покращення ситуації ПП «Хелен-А» слід залучати надійних і платоспроможних партнерів, що дозволить збільшити обсяги реалізації продукції та врегулювати дебіторську заборгованість за проданих жіночий та шкільний одяг;

– аналізуючи пасив балансу, слід відзначити, що значно скоротились поточні зобов'язання (на 351,3 тис. грн або на 99,73 %). Це відбулось через зменшення кредиторської заборгованості за товари (на 298,3 тис. грн), за розрахунками з бюджетом (на 50,2 тис. грн або 98,43 %) та з оплати праці (на 2,8 тис. грн). Це є позитивним фактором, оскільки швейне підприємство вчасно розраховується з бюджетом та працівниками;

– розмір вартості власного капіталу збільшився на 706,4 тис. грн або 42,71 %, що дозволить швейному підприємству спрямувати кошти на розвиток своєї діяльності у перспективі.

Отже, за результатами аналізу балансу ПП «Хелен-А», адміністрації швейного підприємства можна запропонувати наступні шляхи покращення фінансового стану: сформувати нові взаємозв'язки із надійними та платоспроможними партнерами, врегулювати дебіторську заборгованість фірми, оптимізувати розмір капітальних інвестицій, оновити основні засоби, збільшити обсяги виробництва та реалізації верхнього одягу, оновити його асортимент, зменшити витратність виробництва жіночого і шкільного одягу.

Для аналізу фінансової стійкості визначимо фінансові коефіцієнти (таблиця 2.14 та рисунок 2.17) [24].

Таблиця 2.14 – Динаміка основних показників фінансового стану ПП «Хелен-А»

Назва показника	Рік					
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Коефіцієнт автономії	0,8245	0,8492	0,6978	0,9018	0,8322	0,9997
Коефіцієнт ліквідності	1,8668	2,3090	1,0199	2,2600	0,5340	111,6250
Коефіцієнт термінової ліквідності	5,5692	6,0592	2,9310	8,7634	4,2047	1 483,13
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	1,8668	2,3090	1,0199	2,2600	0,5340	111,63
Рентабельність всіх активів	0,0630	0,0675	0,0653	0,0744	0,0456	-0,0428
Рентабельність власного капіталу	0,0707	0,0802	0,0730	0,0759	0,0430	-0,0337
Ефективність використання активів для виробництва продукції	1,6391	1,6404	1,2488	1,3341	0,8310	-0,5127
Частка заборгованості у загальній сумі коштів	0,1755	0,1508	0,3022	0,0982	0,1678	0,0003
Коефіцієнт забезпечення боргів	4,6975	5,6318	2,3093	9,1868	4,9602	2950,00

Наведені дані у таблиці 2.14 свідчать що з 2016 р. по 2020 р.: коефіцієнт автономії дотримується рекомендованого значення (норма складає від 0,5 до 0,8), та зростає у звітному році. Отже загальна сума капіталу на ПП «Хелен-А» на 99,97 % у 2021 р. сформована за рахунок власних коштів, що безумовно є позитивним явищем. Коефіцієнт автономії показує питому вагу власного капіталу у загальній вартості ресурсів швейного підприємства. Тобто, можна зробити висновок, що діяльність ПП «Хелен-А» здебільшого не залежна від зовнішніх позик чи кредиторів, а тому існує достатній рівень його платоспроможності протягом усього аналізованого періоду.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності показує яка частка поточних зобов'язань може бути погашена негайно. На ПП «Хелен-А» у 2020 р. 53,40 %, тобто половина поточних зобов'язань може бути погашено за рахунок грошових коштів та короткострокових фінансових вкладень. Через зменшення суми грошових коштів у звітному році (89,3 тис. грн) та значному скороченню поточних зобов'язань у цей період (0,8 тис. грн) отримано досить високе значення цього коефіцієнта у 2021 р. Цей показник перевищує нормативне значення (від 0,20 до 0,70), що вказує на високу гарантію погашення боргів наявною готівкою.

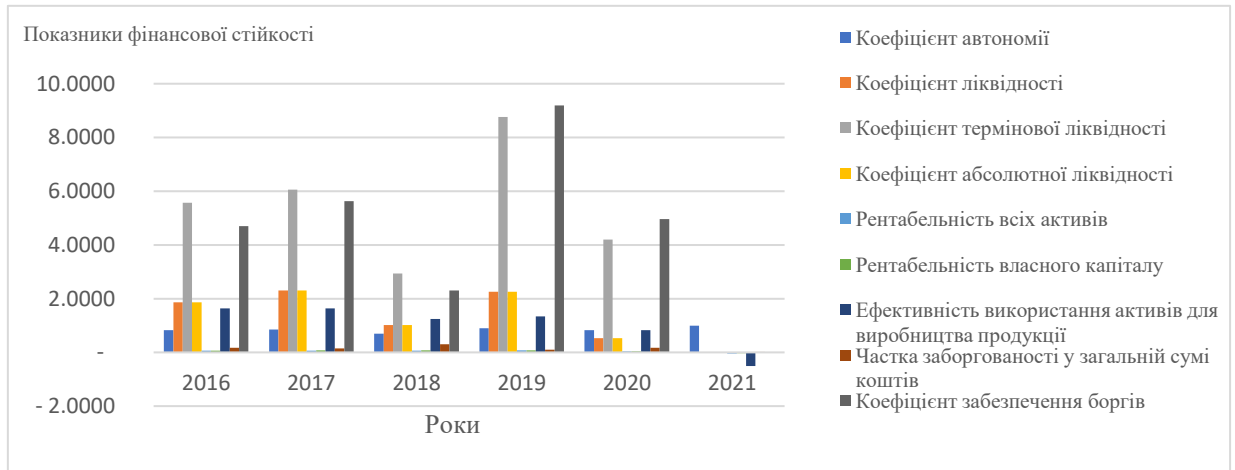

Рисунок 2.17 - Показники фінансової стійкості ПП «Хелен-А»

Коефіцієнт термінової ліквідності показує чи спроможне швейне підприємство у разі падіння обсягів реалізації покрити свої зобов'язання перед кредиторами. Впродовж аналізованого періоду його значення більше одиниці та свідчить що швейна фабрика має можливість погасити поточні зобов'язання у разі їх терміновості. Високе значення коефіцієнт термінової ліквідності отримано через зменшення вартості поточних зобов'язань на ПП «Хелен-А».

Рентабельність власного капіталу відображає ефективність використання активів, створених за рахунок власних коштів, тобто скільки прибутку приносить кожна гривня власного капіталу [33].

Згідно з даними таблиці 2.14 результатом фінансового показника, підприємство має не високу рентабельність власного капіталу. А через отримання збитку у звітному році, цей показник має від'ємне значення та вказує на збитковість власного капіталу.

Ефективність використання активів для виробництва верхнього одягу з року в рік скорочується і через отримання у 2021 р. збитку від реалізації продукції, валового і чистого збитку, цей показник має від'ємне значення.

Здійснивши експрес аналіз фінансових показників ПП «Хелен-А» надаємо їх рейтингову оцінку за поданою у таблиці 2.15 шкалою [25].

Таблиця 2.15 – Рейтингова оцінка фінансових показників

Назва показника	Рік						Рівень фінансового стану		
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	високий	середній	низький
Коефіцієнт автономії	в	в	в	в	в	в	> 0,5	0,3-0,5	< 0,3
Коефіцієнт ліквідності	с	в	с	в	н	в	> 2,0	1,0 – 2,0	< 1,0
Коефіцієнт термінової ліквідності	в	в	в	в	в	в	> 0,8	0,4-0,8	< 0,4
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	в	в	в	в	в	в	> 0,2	0,1- 0,2	< 0,1
Рентабельність всіх активів	в	в	в	в	в	н	> 0,1	0,05-0,1	< 0,05
Рентабельність власного капіталу	н	н	н	н	н	н	> 0,15	0,1-0,15	< 0,1
Ефективність використання активів для виробництва продукції	в	в	с	с	в	н	> 1,6	1,0-1,6	< 1,0
Частка заборгованості у загальній сумі коштів	в	в	в	в	в	в	< 0,5	0,7-0,5	> 0,7
Коефіцієнт забезпечення боргів	в	в	в	в	в	в	> 0,26	0,1-0,26	< 0,1

За даними таблиці 2.15 можна надати оцінку рівню фінансового стану швейного підприємства за фінансовими показниками. За її даними видно, що за коефіцієнтами автономії, термінової та абсолютної ліквідності, за часткою заборгованості у загальній сумі коштів та коефіцієнтом забезпечення боргів ПП «Хелен-А» має високе значення протягом усього аналізованого періоду. Однак, значення окремих розрахованих коефіцієнтів не відповідають рекомендованим даним рейтингової оцінки. Швейне підприємство, у звітному році, має низький рівень фінансового стану за таким показником як рентабельність всіх активів та власного капіталу, ефективність використання активів для виробництва верхнього одягу. Це є досить негативним явищем у його діяльності. ПП «Хелен-А» слід віднайти шляхи підвищення ефективності використання ресурсів, що дасть змогу покращити прибутковість та фінансовий стан в цілому.

Отже отримані значення показників фінансової стійкості, впродовж аналізованого періоду, суттєво різняться. Тому застосування коефіцієнтного підходу для швейного підприємства є проблематичним з погляду неможливості зробити однозначні висновки щодо ступеня фінансової стійкості підприємства.

У такому разі виникає необхідність використання інших методів оцінки фінансової стійкості швейної фабрики. Цю оцінку надамо за агрегатним підходом, запропонованим Кравець А. В. [24]. Він розглядає фінансову

стійкість швейного підприємства за джерелами фінансування матеріальних обігових коштів.

У цьому методі, за основу взято аналіз абсолютних показників фінансової стійкості, тобто показників надлишку або нестачі джерел для формування матеріально-виробничих запасів, які визначають за допомогою порівняння величини запасів і витрат та нормальних джерел коштів для їх формування. За допомогою цих показників визначається трикомпонентний показник фінансової стійкості швейного підприємства, який надає можливість оцінити рівень фінансової стійкості ПП «Хелен-А» за допомогою визначення її типу.

Застосуємо агрегатний підхід для оцінки фінансової стійкості ПП «Хелен-А» за період з 2016 р. по 2021 р. (таблиця 2.16, рисунок 2.18) [31].

Таблиця 2.16 – Динаміка абсолютних показників фінансової стійкості

Назва показника	Рік					
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Власні обігові кошти (ВОК)	1699	2526	2934	3357	3406	2863
Власні та довгострокові позикові кошти (ВДПК)	2958	3819	4688	5040	5221	3458
Основні джерела формування запасів та витрат (ОК)	3310	4227	5799	5361	5826	3458
Нестача (-) або надлишок (+) власних обігових коштів	-262	59	-372	491	207	1004
Нестача (-) або надлишок (+) довгострокових джерел формування запасів та власних обігових коштів	1654	2293	2565	2951	3000	2360
Нестача (-) або надлишок (+) загального розміру основних джерел формування запасів та витрат	1349	1760	2492	2495	2626	1600
Показники типу фінансової стійкості						
Тривимірний показник	0,1,1	1,1,1	0,1,1	1,1,1	1,1,1	1,1,1
Тип фінансової стійкості	Нормальна стійкість	Абсолютна стійкість фінансового стану	Нормальна стійкість	Абсолютна стійкість фінансового стану	Абсолютна стійкість фінансового стану	Абсолютна стійкість фінансового стану

За допомогою показників забезпеченості запасів та витрат джерелами їх формування визначають фінансову ситуацію за ступенем стійкості.

Виділяють чотири типи фінансової стійкості [18]:

1) абсолютна стійкість фінансового стану (платоспроможність підприємства гарантована; для забезпечення запасів достатньо власних обігових коштів). Вона обумовлюється такими умовами:

$$\Delta\text{ВОК} \geq 0; \Delta\text{ВДПК} \geq 0; \Delta\text{ОК} \geq 0; \text{тримірний показник } (S - 1, 1, 1). \quad (2.1)$$

Значення тривимірного показника (1,1,1) свідчить про абсолютну фінансову стійкість підприємства, але цей факт у практиці господарювання рідко зустрічається і може свідчити також про невміння адміністрації швейного підприємства залучати і використовувати позикові кошти для зростання рентабельності власного капіталу;

2) нормальна стійкість використовується для забезпечення запасів; крім власних обігових коштів, залучаються довгострокові кредити та позики; платоспроможність швейного підприємства гарантована:

$$\Delta\text{ВОК} < 0; \Delta\text{ВДПК} \geq 0; \Delta\text{ОК} \geq 0; \text{тримірний показник } - (S - 0, 1, 1). \quad (2.2)$$

3) нестійкий фінансовий стан – для забезпечення запасів, крім власних обігових коштів та довгострокових кредитів і позик, залучаються короткострокові кредити та позики; платоспроможність швейного підприємства порушена, але є можливість її відновити:

$$\Delta\text{ВОК} < 0; \Delta\text{ВДПК} < 0; \Delta\text{ОК} \geq 0; \text{тримірний показник } - (S - 0, 0, 1). \quad (2.3)$$

4) кризовий фінансовий стан – для забезпечення запасів не вистачає «нормальних» джерел їх формування; швейному підприємству загрожує банкрутство:

$$\Delta\text{ВОК} < 0; \Delta\text{ВДПК} < 0; \Delta\text{ОК} < 0; \text{тримірний показник } - (S - 0, 0, 0). \quad (2.4)$$

За даними таблиці 2.16, на ПП «Хелен-А», у 2016 р. та 2018 р., спостерігається нормальна стійкість щодо фінансового стану. Це означає, що для забезпечення фінансової стійкості, крім власних обігових коштів та довгострокових кредитів і запозичень, залучаються довгострокові кредити та позики. При цьому платоспроможність швейного підприємства гарантована в усі інші періоди ситуація є стабільно ідеальною, яка характеризується абсолютною стійкістю фінансового стану. При цьому платоспроможність швейної фабрики гарантована і для забезпечення запасів достатньо власних обігових коштів ПП «Хелен-А».

Менеджерам швейного підприємства слід розробити програма заходів покращення фінансової стійкості. Вона намічує такі шляхи забезпечення фінансової стійкості для ПП «Хелен-А»:

- 1) сформувані нові угоди із надійними і платоспроможними партнерами;
- 2) збільшити обсяги виробництва та реалізації жіночого і шкільного одягу гарної якості;
- 3) оптимізувати розмір капітальних інвестицій;
- 4) врегулювати кредиторську і дебіторську заборгованості швейного підприємства;
- 5) зменшити витратність виробництва жіночого і шкільного верхнього одягу.

Результати фінансової діяльності ПП «Хелен-А» характеризуються переважною прибутковістю, за винятком отриманих збитків у 2021 р. Попри низьку чисельність персоналу швейне підприємство намагається покращити ефективність його використання. Проте значне зростання витрат призводить до зменшення фінансових результатів та погіршення окремих показників фінансового стану. Зазначені проблеми потребують розробки програми їх покращення, що і буде зроблено у наступному розділі магістерської роботи.

3 МОДЕЛЮВАННЯ ПОКАЗНИКІВ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПП «ХЕЛЕН-А»

3.1 Економетричне моделювання показників фінансового стану

Провідною умовою стабільного розвитку швейного підприємства є покращення його фінансової діяльності. Це можна досягти здійснивши аналіз показників фінансового стану засобами економетричного моделювання.

Аналіз розглянутих у першому розділі магістерського дослідження підходів до оцінки показників фінансового стану дозволив поєднати індикаторний та інтегральний методи. Отже, традиційно оцінити рівень фінансового стану можна за фінансовими коефіцієнтами на основі формування інтегральної його оцінки.

Загалом визначення інтегрального показника рівня фінансового стану швейного підприємства охоплює такі кроки [43]:

- формування множини показників за відповідними критеріями (агрегованими показниками);
- нормалізація показників;
- визначення вагових коефіцієнтів показників у межах кожного агрегованого показника;
- розрахунок агрегованих показників ефективності методом зважених сум;
- визначення вагових коефіцієнтів агрегованих показників;
- розрахунок інтегрального показника.

Першим етапом оцінки рівня фінансового стану швейного підприємства за індикативним методом є визначення його основних факторів (показників), що формують стан фінансової системи приватного підприємства. Фактори фінансового стану малого підприємства упорядковані за експертним методом. В результаті згруповані такі показники фінансового стану швейного

підприємства: ліквідності; фінансової стійкості; рентабельності та ділової активності.

За показниками фінансового звіту суб'єкта малого підприємництва розраховані основні групи коефіцієнтів (другий розділ магістерського дослідження). Нами відібрані найбільш суттєві, на нашу думку і подані у таблиці 3.1.

Таблиця 3.1 – Динаміка показників фінансового стану ПП «Хелен-А»

Показник	Абсолютне значення за роками					
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Рентабельність активів	0,033	0,051	0,020	0,028	0,004	- 0,054
Рентабельність власного капіталу	0,039	0,067	0,025	0,032	0,005	-0,060
Рентабельність діяльності	0,093	0,146	0,059	0,088	0,016	0,529
Коефіцієнт оборотності активів	0,349	0,347	0,330	0,317	0,251	-0,101
Коефіцієнт фінансової стійкості	0,824	0,849	0,698	0,902	0,832	1,000
Коефіцієнт покриття	5,569	6,059	2,977	8,923	5,289	0,787

Показник рентабельності визначено на основі чистого прибутку. Зважаючи на отримані збитки у 2021 р. він має від'ємне значення у звітному році. Усі показники фінансового стану мають тенденцію до скорочення.

Наступним етапом в оцінці фінансового стану є нормалізація вище поданих коефіцієнтів. Традиційно усі показники поділяються на стимулятори та дестимулятори. Зв'язок між стимуляторами та інтегральним показником є прямий (показники результативності), а з показником-дестимулятором (показники доцільності та економічності) – обернений.

Усі фінансові показники, які наведені у таблиці 3.1 є стимуляторами, тому що чим вище їх значення показника тим краще для фінансового стану підприємства. Для проведення їх нормалізації застосуємо таке співвідношення [43]:

$$z_i = \frac{x_i}{x_{max}}, \quad (3.1)$$

де z_i – нормалізований показник результативності фінансового стану;

x_i – фактичне значення i -го показника (первинний показник);

x_{\max} – максимальне значення i -го показника у межах динамічного ряду.

Результати розрахунків представлені у таблиці 3.2

Таблиця 3.2 – Нормалізація індикаторів фінансового стану швейного підприємства

Показник	Позначення	Нормалізоване значення за роками					
		2016	2017	2018	2019	2020	2021
Рентабельність активів	C_1	0,825	1,000	0,701	0,782	0,553	0,000
Рентабельність власного капіталу	C_2	0,779	1,000	0,668	0,729	0,508	0,000
Рентабельність діяльності	C_3	0,150	0,254	0,084	0,141	0,000	1,000
Коефіцієнт оборотності активів	C_4	1,000	0,995	0,958	0,929	0,782	0,000
Коефіцієнт фінансової стійкості	C_5	0,420	0,502	0,000	0,676	0,445	1,000
Коефіцієнт покриття	C_6	0,588	0,648	0,269	1,000	0,553	0,000

Наступним етапом оцінки показників фінансового стану є визначення вагових коефіцієнтів нормалізованих показників та вагових коефіцієнтів у межах інтегрального показника.

Для визначення рівня значущості індикаторів використано правило Фішберна, за допомогою якого визначається рівень значущості фінансових коефіцієнтів на основі їхнього ранжування.

Якщо систему показників упорядкувати за ступенем зниження їх значущості, то можна використати формулу розрахунку вагових коефіцієнтів [36].

$$r_i = \frac{2 \cdot (N - i + 1)}{(N + 1) \cdot N}, \quad (3.2)$$

де r_i – ваговий коефіцієнт i -го показника сукупності;

N – кількість показників сукупності;

i – порядковий номер (ранг) показника сукупності

Результати визначення вагових коефіцієнтів показників фінансового стану представлені у таблиці 3.3

Таблиця 3.3 – Вагові коефіцієнти показників фінансового стану швейного підприємства

Назва показника	Вага показника
Рентабельність активів	0,2857
Рентабельність власного капіталу	0,2381
Рентабельність діяльності	0,1905
Коефіцієнт оборотності активів	0,1429
Коефіцієнт фінансової стійкості	0,0952
Коефіцієнт покриття	0,0476
Разом	1

На основі розрахованих нормалізованих значень індикаторів та відповідним їм ваговим коефіцієнтам визначався інтегральний показник фінансового стану.

Інтегральний показник фінансового стану швейного підприємства знаходився за формулою [36]:

$$I = \sum_{i=1}^n a_i z_i, \sum a_i = 1, 0 \leq a_i, z_i \leq 1, \quad (3.3)$$

де z_i – нормалізовані індикатори фінансового стану;

a_i – вагові коефіцієнти, що визначають ступінь внеску i -го показника в інтегральний індекс.

Результати розрахунків представлені у таблиці 3.4.

Таблиця 3.4 – Динаміка інтегрального показника фінансового стану швейного підприємства

Показник	Позначення	Значення за роками					
		2016	2017	2018	2019	2020	2021
Рентабельність активів	C_1	0,825	1,000	0,701	0,782	0,553	0,000
Рентабельність власного капіталу	C_2	0,779	1,000	0,668	0,729	0,508	0,000
Рентабельність діяльності	C_3	0,150	0,254	0,084	0,141	0,000	1,000
Коефіцієнт оборотності активів	C_4	1,000	0,995	0,958	0,929	0,782	0,000
Коефіцієнт фінансової стійкості	C_5	0,420	0,502	0,000	0,676	0,445	1,000
Коефіцієнт покриття	C_6	0,588	0,648	0,269	1,000	0,553	0,000
Інтегральний показник фінансового стану	Y	0,43	0,48	0,28	0,59	0,37	0,19

Інтегральний показник фінансового стану швейного підприємства визначено за наступною моделлю:

$$Y=0,2857C_1+0,2381C_2+0,1905C_3+0,1429C_4+0,0952C_5+0,0476C_6 \quad (3.4)$$

За цією моделлю найбільший вплив на інтегральний показник здійснює рентабельність активів, рентабельність власного капіталу, рентабельність діяльності та коефіцієнт оборотності активів.

Для більш наочного відображення отриманих результатів відобразимо графічно динаміку інтегрального показника фінансового стану. Результати відображені на рисунку 3.1.

Рисунок 3.1 – Динаміка інтегрального показника фінансового стану
ПП «Хелен-А»

Отже, за рисунком 3.1 видно, що у 2017 р. та 2019 р. спостерігається найкращий рівень фінансового стану. У ці два роки значення інтегрального показника фінансового стану є найвищим: 0,48 та 0,59 відповідно. Протягом останніх двох років рівень інтегрального показника стрімко скорочується до свого мінімального значення і становить 0,19 у 2021 р. Отже, з 2017 р. по 2018

р. та з 2020 р. по 2021 р. помітно, що рівень фінансового стану суттєво погіршився. Тому засобами економетричного моделювання спробуємо віднайти причини цього падіння і тим самим намітимо шляхи покращення ситуації.

Вихідна інформація для проведення такого аналізу була подана у таблиці 3.5.

Таблиця 3.5 – Динаміка інтегрального показника фінансового стану ПП «Хелен-А»

Показник	Позначення	Значення за роками					
		2016	2017	2018	2019	2020	2021
Інші доходи, тис. грн	X ₁	51,00	105,60	36,40	37,90	21,10	2,50
Дебіторська заборгованість, тис. грн	X ₂	1303,60	1526,70	2122,80	2088,90	2220,40	1097,20
Обсяг продажу, тис. грн	X ₃	3288,20	4428,80	4590,50	4365,20	2996,10	-1210,50
Валовий прибуток, тис. грн	X ₄	557,70	779,20	805,70	903,00	461,30	-202,20
Інтегральний показник фінансового стану	Y	0,43	0,48	0,28	0,59	0,37	0,19

За даними таблиці 3.5 відібрано чотири основних фактори впливу на інтегральний показник фінансового стану – інші доходи (X₁), дебіторська заборгованість (X₂), обсяг продажу (X₃) та валовий прибуток (X₄). Надалі, за допомогою інструменту аналізу даних «Кореляція» встановимо вплив відібраних факторів на зміну результативного показника. Результати кореляційного аналізу подано у таблиці 3.6.

Таблиця 3.6 – Кореляційна матриця

Показники	Інтегральний показник ФС	Інші доходи	Дебіторська заборгованість	Обсяг продажу	Валовий прибуток
Інтегральний показник ФС	1	0,5595	0,3247	0,6848	0,7438
Інші доходи	0,5595	1	-0,0676	0,6343	0,6106
Дебіторська заборгованість	0,3247	-0,0676	1	0,6386	0,6302
Обсяг продажу	0,6848	0,6343	0,6386	1	0,9865
Валовий прибуток	0,7438	0,6106	0,6302	0,9865	1

З даних таблиці 3.6 видно, що усі чотири відібраних фактори мають значний вплив на інтегральний показник фінансового стану. Усі вони досить суттєво та прямо пропорційно впливають на зміну результативного показника.

Найбільший вплив чинить четвертий фактор – валовий прибуток. Коефіцієнт кореляції між ним та інтегральним показником становить 0,7438. Найменший вплив здійснює дебіторська заборгованість за коефіцієнта кореляції 0,3247. Одночасно, між валовим прибутком та обсягом продажу спостерігається значна залежність, яка вказує на наявність мультиколінеарності між ними.

Застосувавши інструмент аналізу даних «Регресія» побудовано чотирьохфакторну економетричну модель зміни інтегрального показника фінансового стану швейного підприємства:

$$Y_p = 0,2101 + 0,0014X_1 + 0,00003X_2 - 0,0001X_3 + 0,0010X_4. \quad (3.5)$$

За побудованою моделлю найбільший вплив на зміну інтегрального показника здійснюють інші доходи, що доводить більше абсолютне значення параметра моделі (0,0014). Воно показує, що за зростання інших доходів на 1 % інтегральний показник фінансового стану зросте на 0,0014 тис. грн. Ця модель (3.5) має не зовсім високе значення коефіцієнта детермінації (0,6895), який вказує на те що на 68,95 % чотири відібраних фактори впливають на зміну інтегрального показника фінансового стану і 31,05 % припадає на дію факторів що не включені у цю модель. Для визначення адекватності економетричної моделі (3.5) застосовують критерій Фішера. Оскільки його розрахункове значення більше за табличне, то модель (3.5) вважається адекватною і за неї можна здійснювати прогнозування інтегрального показника фінансового стану швейного підприємства.

Оскільки між валовим прибутком та обсягом продажу виявлено мультиколінеарність, яка характеризується сильним зв'язком між факторами, то їх разом у модель включати не зовсім коректно. Тому побудуємо трьохфакторну модель зміни інтегрального показника:

$$Y_{p1} = 0,2697 + 0,0006X_1 - 0,00002X_2 + 0,00004X_3. \quad (3.6)$$

Ця модель (3.6) характеризує прямо пропорційний вплив на зміну інтегрального показника інших доходів та обсягу продажів. Обернений вплив чинить розмір дебіторської заборгованості, скорочення якої сприятиме зростанню інтегрального показника фінансового стану. Коефіцієнт детермінації побудованої моделі (3.6) вказує на те, що на 49,60 % відібраних три фактори впливають на зміну інтегрального показника.

Також побудована модель впливу на інтегральний показник фінансового стану інших доходів, дебіторської заборгованості та валового прибутку швейного підприємства:

$$Y_{p2} = 0,3415 - 0,00004X_1 - 0,00007X_2 + 0,00032X_4. \quad (3.7)$$

За цією моделлю (3.7) обернено впливають на зміну інтегрального показника інші доходи та дебіторська заборгованість. Модель (3.7) має коефіцієнт детермінації 0,5876, який показує, що майже на половину відібрані три фактори впливають на інтегральний показник фінансового стану.

Для наочного відображення динаміки інтегрального показника за моделями (3.5 – 3.7), побудовано графік, який зображено на рисунку 3.2.

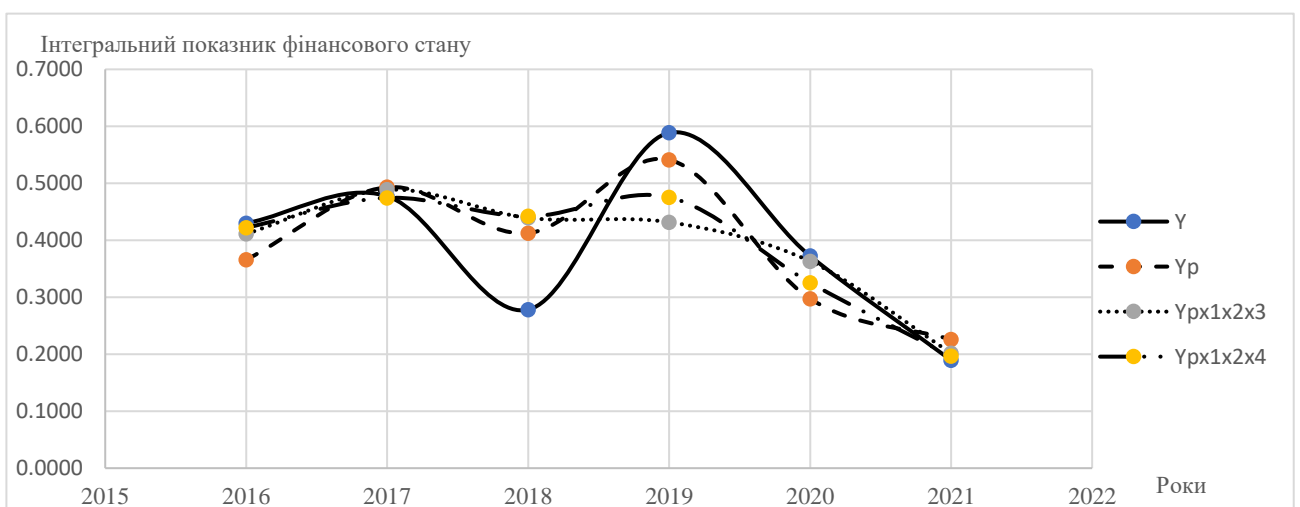

Рисунок 3.2 – Динаміка інтегрального показника фінансового стану за моделями (3.5 – 3.7)

Отже, побудовані змодельовані значення інтегрального показника за трьома моделями повторюють загальну тенденцію його зміни. В подальшому варто здійснити прогнозування результативного показника.

3.2 Прогнозування інтегрального показника фінансового стану

Для визначення впливу часового фактору на зміну як інтегрального показника так і факторів, які на нього впливають у роботі побудовано трендові моделі за поліноміальною залежністю:

1) вплив часового фактору на зміну інтегрального показника фінансового стану:

$$Y_t = 0,31 + 0,12t - 0,22t^2; \quad (3.8)$$

2) вплив часового фактору на зміну інших доходів швейного підприємства:

$$P_t = 65,8 + 5,42t - 2,79t^2; \quad (3.9)$$

3) вплив часового фактору на зміну дебіторської заборгованості швейного підприємства:

$$B_t = 193,43 + 1102,74t - 153,39t^2; \quad (3.10)$$

4) вплив часового фактору на зміну обсягу продажу швейного підприємства:

$$V_t = 301,54 + 3335,49t - 586,77t^2; \quad (3.11)$$

5) вплив часового фактору на зміну валового прибутку швейного підприємства:

$$K_t = -33,26 + 654,20t - 112,46t^2; \quad (3.12)$$

Трендова модель (3.8) має досить не високе значення коефіцієнта детермінації, яке вказує на те, що лише на 37,89 % часовий фактор впливає на зміну інтегрального показника фінансового стану.

Побудовані трендові моделі від (3.9) до (3.12) мають достатньо високе значення коефіцієнта детермінації, яке засвідчує, що часовий фактор на 61,34 % впливає на зміну інших доходів, на 77,86 % - на зміну дебіторської заборгованості, на 96,16 % - на зміну обсягу продажу та на 95,79 % - на зміну валового прибутку. Ці моделі є адекватними, як за високого значення коефіцієнта детермінації (їх значення перевищує 0,75) так і за критерієм Фішера. У моделях (3.11) та (3.12) розрахункове значення критерію Фішера становить відповідно 37,55 та 34,09. Ці значення більші за табличне значення 9,55. Отже за ними можна здійснювати прогнозування.

Результати моделювання за трендовими моделями подано у таблиці 3.7.

Таблиця 3.7 – Фактичні та змодельовані значення інтегрального показника фінансового стану та факторів, що на нього впливають

Роки	Часовий фактор		Інтегральний показник ФС		Інші доходи		Дебіторська заборгованість		Обсяг продажу		Валовий прибуток	
			Фактичне значення	Змодельоване значення	Фактичне значення	Змодельоване значення	Фактичне значення	Змодельоване значення	Фактичне значення	Змодельоване значення	Фактичне значення	Змодельоване значення
	t	t ²	Y	Y _t	P	P _t	B	B _t	V	V _t	K	K _t
2016	1	1	0,43	0,40	51	68,43	1303,6	1142,78	3288,2	3050,26	557,7	508,5
2017	2	4	0,48	0,46	105,6	65,47	1526,7	1785,35	4428,8	4625,43	779,2	825,3
2018	3	9	0,28	0,46	36,4	56,93	2122,8	2121,14	4590,5	5027,06	805,7	917,2
2019	4	16	0,59	0,43	37,9	42,80	2088,9	2150,15	4365,2	4255,15	903	784,2
2020	5	25	0,37	0,35	21,1	23,09	2220,4	1872,37	2996,1	2309,70	461,3	426,2
2021	6	36	0,19	0,23	2,5	-2,21	1097,2	1287,81	-1210,5	-809,30	-202,2	-156,7

Як видно з даних таблиці 3.7, змодельовані значення результативного показника та факторів, які на нього впливають наближені один до одного. Покажемо графічно їх зміну на рисунках з 3.3 по 3.7.

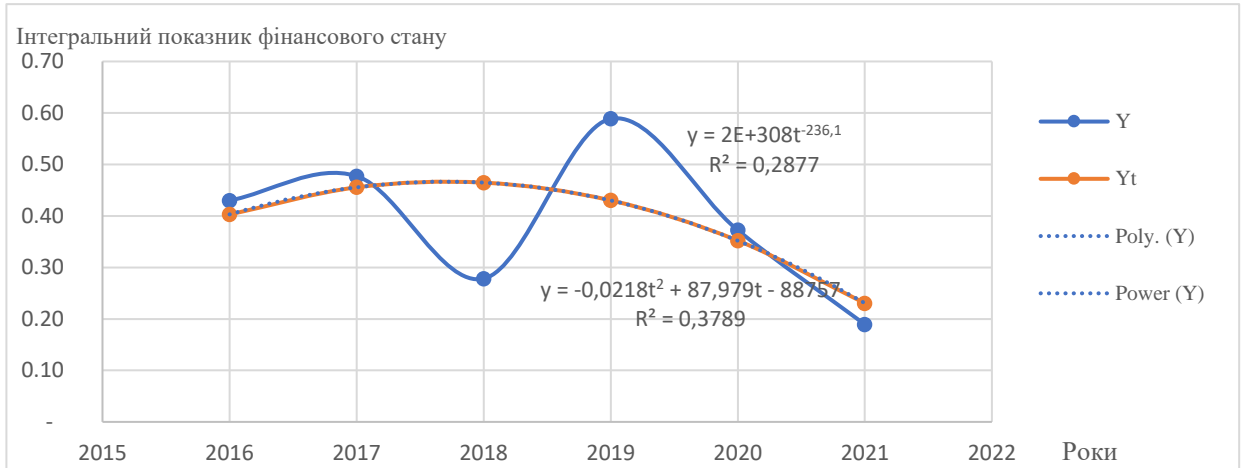

Рисунок 3.3 – Динаміка інтегрального показника фінансового стану ПП «Хелен-А» за моделлю (3.8)

За рисунком 3.3 видно, що краще описує зміну інтегрального показника фінансового стану поліноміальна залежність. За коефіцієнтом детермінації видно, що часовий фактор суттєво не впливає на зміну інтегрального показника фінансового стану швейного підприємства.

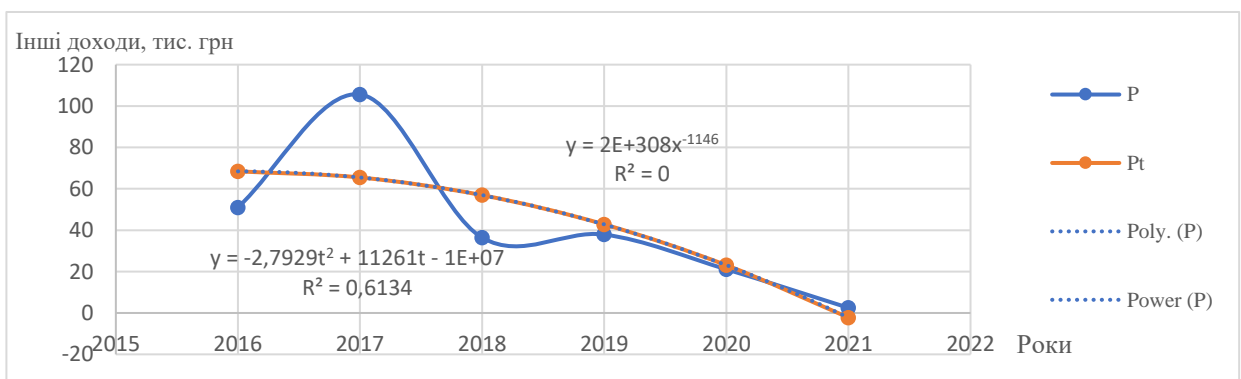

Рисунок 3.4 – Динаміка інших доходів за моделлю (3.9)

За рисунком 3.4 прослідковується тенденція скорочення інших доходів швейного підприємства. За даними побудованої моделі (3.9) ця тенденція показує досить стрімке скорочення та отримання збитків у 2021 р. у розмірі 2.21 тис. грн попри фактичне значення доходів 2,5 тис. грн. Як за степеневу так і за поліноміальною залежностями, часовий фактор на 68,81 % і 61,34 % відповідно впливає на зміну інших доходів ПП «Хелен-А».

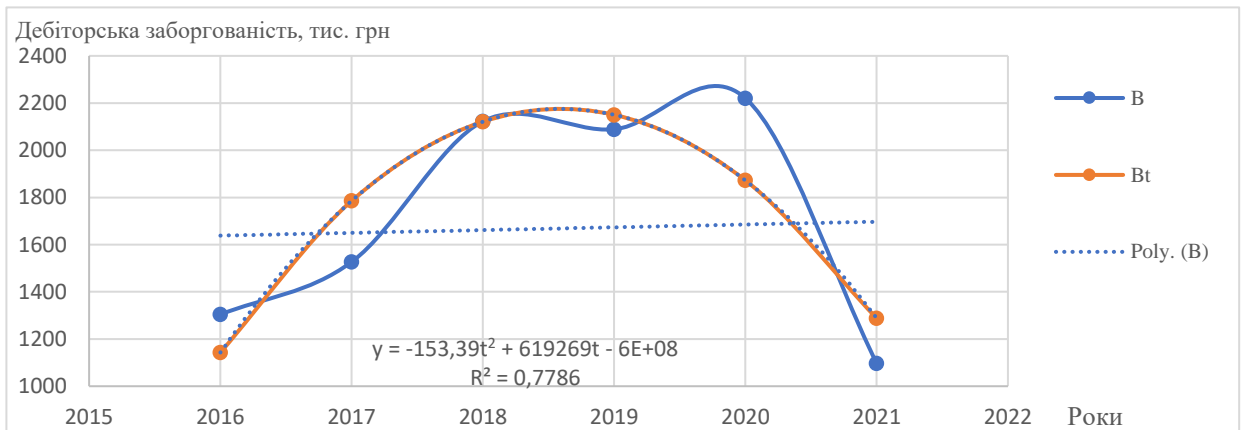

Рисунок 3.5 – Динаміка дебіторської заборгованості за моделлю (3.10)

За рисунком 3.5 помітна загальна тенденція зміни обсягу дебіторської заборгованості як щодо фактичних так і змодельованих даних. З 2016 р. по 2018 р. та з 2019 р. по 2020 р. відбувається її зростання, що свідчить про те, що споживачі не зовсім вчасно розраховувались за придбаний жіночий та шкільний верхній одяг, а у звітному році спостерігається стрімке її скорочення, що пояснюється зменшенням обсягів продажу. За коефіцієнтом детермінації часовий фактор на 77,86 % впливає на динаміку дебіторської заборгованості. Отже поліноміальна залежність описує зміну обсягу дебіторської заборгованості швейного підприємства.

Графічне зображення зміни обсягу продажу показує наближене фактичне та змодельоване його значення. На рисунку 3.6 це видно наочно.

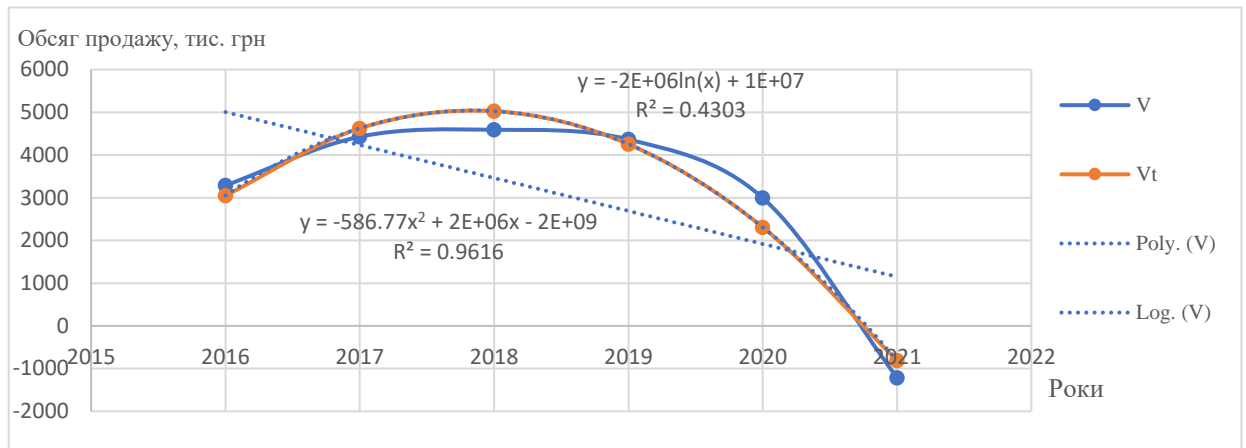

Рисунок 3.6 – Динаміка обсягу продажу за моделлю (3.11)

За коефіцієнтом детермінації можна стверджувати, що на 96,16 % часовий фактор впливає на зміну обсягу продажу швейного підприємства.

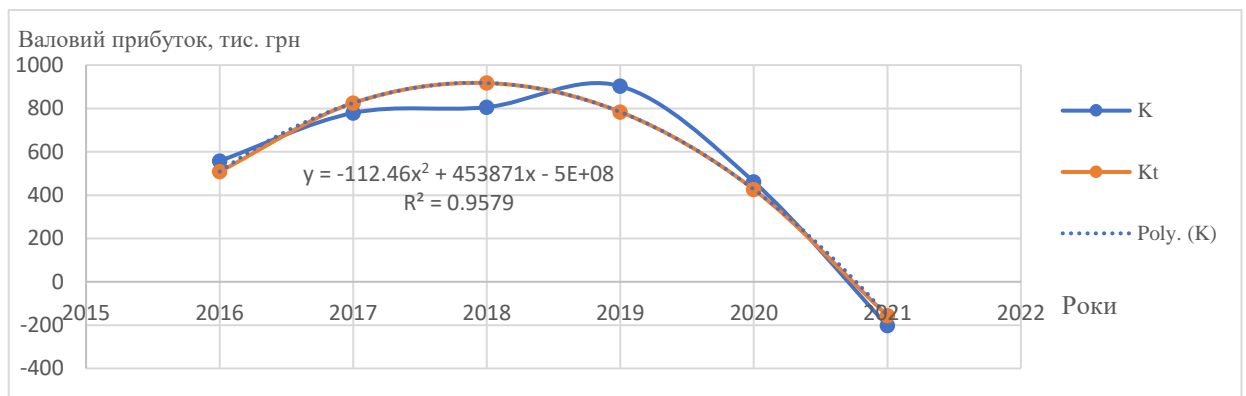

Рисунок 3.7 – Динаміка валового прибутку за моделлю (3.12)

За рисунком 3.7 помітна тенденція наближення змодельованих до фактичних даних зміни валового прибутку швейного підприємства. Коефіцієнт детермінації засвідчує, що на 95,79 % часовий фактор впливає на динаміку валового прибутку. Одночасно, змодельовані значення показують, що у 2021 р. швейне підприємство отримало 156,7 тис. грн валового збитку, що на 45,5 тис. грн менше за фактичний розмір валового збитку (202,2 тис. грн).

Оскільки побудовані трендові моделі адекватні і за критерієм Фішера і за коефіцієнтом детермінації, то за ними варто здійснити прогнозування. Результати якого подано у таблиці 3.8.

Таблиця 3.8 – Прогнозні значення інтегрального показника фінансового стану та факторів, що на нього впливають за трендовими моделями (3.5 - 3.12)

Роки	Інтегральний показник фінансового стану	Інші доходи	Дебіторська заборгованість	Обсяг продажу	Валовий прибуток
2022	0,07	-33,10	396,47	-5101,84	-964,4
2023	-0,14	-69,57	-801,65	-10567,92	-1997,2

Результати прогнозування, за трендовими моделями з (3.5) до (3.12) є вкрай невтішними. Оскільки вони враховують наявні на швейному підприємстві тенденції і показують майбутній стан з урахуванням цих тенденцій. Зокрема у 2022 р. попри позитивне значення інтегрального показника фінансового стану 0,07, його абсолютне значення скоротилось на 65,61 % щодо фактичного значення у 2021 р. 0,19 та на 71,74 % щодо змодельованого значення 0,23 у 2021 р. У наступному році відбулася аналогічна тенденція, за якої прогнозне значення зменшилось на 24,08 % щодо фактичного значення та на 37,6 % щодо змодельованого значення 2021 р.

Вкрай невтішні результати отримані щодо прогнозування: інших доходів, обсягу продажу і валового прибутку, оскільки передбачається отримання збитків. Щодо прогнозування дебіторської заборгованості, то у 2022 р. її розмір скорочується на 63,87 %, що може бути позитивним для швейного підприємства, оскільки боржники розрахуються за свою продукцію. Проте у наступному році ПП «Хелен-А» отримає від'ємне значення дебіторської заборгованості в розмірі 801,65 тис. грн.

Отже, результати прогнозування для фінансової діяльності ПП «Хелен-А» є не актуальними. Тому застосувавши думку менеджерів швейного підприємства, надамо припущення, за якого обсяг інших доходів, продажу та валового прибутку збільшити хоча б на один відсоток і на цю ж величину

скоротити обсяг дебіторської заборгованості. При цьому отримаємо інтегральний показник фінансового стану, прогнозні значення якого подано у таблиці 3.9.

Таблиця 3.9 – Прогнозні значення інтегрального показника фінансового стану та факторів, що на нього впливають за експертним методом прогнозування

Роки	Інтегральний показник фінансового стану	Інші доходи	Дебіторська заборгованість	Обсяг продажу	Валовий прибуток
2022	0,2424	2,53	1086,2	3026,1	465,9
2023	0,2421	2,55	1075,4	3056,3	470,6

Отже, здійснивши припущення про зростання на 1 % розміру:

1) інших доходів, їх вартість у 2022 р. не суттєво змінилась, а становила 2,53 тис. грн та у 2023 р. – 2,55 тис. грн проти її фактичного значення 2,50 тис. грн.;

2) обсягу продажу, який збільшили на 1 % щодо абсолютного значення 2020 р, оскільки у 2021 р. швейне підприємство отримало збиток від реалізації продукції. Його розмір становив 3026,1 тис. грн проти фактичного значення 2020 р. 2996,1 тис. грн. У 2023 р. розмір обсягу продажу збільшили на 1 % щодо його значення за 2022 р., він зріс на 30,3 тис. грн;

3) валового прибутку, щодо його розміру за 2020 р. – 461,3 тис. грн, оскільки у звітному році підприємство отримало валовий збиток. Його прогнозне значення у 2022 р. становить 465,9 тис. грн, що на 4,6 тис. грн більше за абсолютне значення за 2020 р. У наступний рік, розмір валового прибутку варто збільшити на 1 % щодо його значення за 2022 р. і він становитиме 470,6 тис. грн, що на 4,7 тис. грн більше за валовий прибуток у 2022 р.

Розмір дебіторської заборгованості пропонується скоротити на 1 % щодо її фактичного значення у 2021 р. 1097,2 тис. грн. У 2022 р. він зменшиться на 98,7 тис. грн і становитиме 1086,2 тис. грн. Надалі пропонується зменшити

дебіторську заборгованість ще на 1 % щодо її значення за 2022 р. і у 2023 р. вона становитиме 1075,4 тис. грн.

При цьому, за моделлю (3.5), інтегральний показник фінансового стану у 2022 р. збільшиться на 27,98 % та у 2023 р. на 27,86 % проти фактичного значення 2021 р.

Аналогічно проведемо прогнозування за моделями (3.6) та (3.7). Результати прогнозування узагальнимо у таблиці 3.10

Таблиця 3.10 – Прогнозні значення інтегрального показника фінансового стану та факторів, що на нього впливають за моделями (3.6) та (3.7)

Показники	Фактичні дані		Прогнозні дані	
	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2023 р.
Інші доходи	21,10	2,50	2,53	2,55
Дебіторська заборгованість	2220,4	1097,2	1086,2	1075,4
Обсяг продажу	2996,1	-1210,5	3026,1	3056,3
Валовий прибуток	461,3	-202,2	465,9	470,6
Інтегральний показник фінансового стану за моделлю (3.6)	0,3723	0,1894	0,3733	0,3748
Інтегральний показник фінансового стану за моделлю (3.7)			0,4106	0,4129

Отже, за даними таблиці 3.10 видно, що фактичне значення інтегрального показника фінансового стану у 2021 р. скоротилось на 49,14 % порівняно з попереднім роком. Тому варто вжити заходів, щодо покращення ситуації. Нами пропонується:

1) збільшити на 1 % розмір інших доходів, які можна отримати за рахунок здачі в оренду приміщення, яке не задіяно у виробничому процесі. При цьому, якщо лише на 300 грн у 2022 р. та на 500 грн у 2023 р. підвищити обсяг іншого доходу, то це забезпечить покращення фінансового стану швейного підприємства;

2) збільшити, щодо фактичних даних 2020 р., обсяг продажу і валовий прибуток на 30 тис. грн та на 4,6 тис. грн відповідно, шляхом перепрофілювання асортименту жіночого і шкільного верхнього одягу (пошиття медичного одягу, одягу для військових), дозволить покращити інтегральний показник фінансового стану;

3) зменшити розмір дебіторської заборгованості, порівняно з даними 2021 р., на 11 тис. грн у 2022 р. та на 10,9 тис. грн у 2023 р. за рахунок укладання контрактів з більш надійними і платоспроможними споживачами, сприятиме покращенню рівня інтегрального показника фінансового стану.

Усі ці заходи спроможні будуть забезпечити підвищення інтегрального показника фінансового стану у 2022 р. на 0,1714 п. за моделлю (3.6) та на 0,2142 п. за моделлю (3.7) порівняно з попереднім роком. Аналогічні зміни відбудуться і в наступному році, коли інтегральний показник фінансового стану зросте на 0,1729 п. за моделлю (3.6) та на 0,2164 п. за моделлю (3.7) порівняно з 2020 р.

Представимо результати прогнозування на рисунку 3.8.

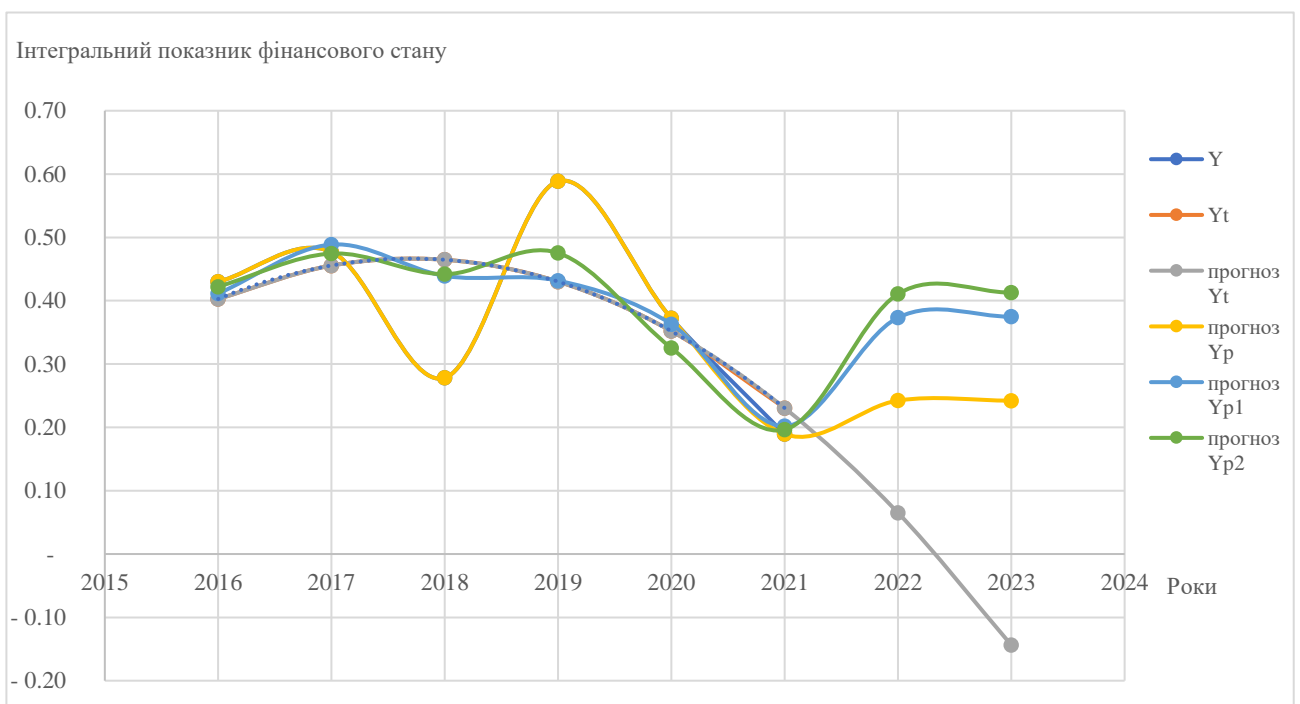

Рисунок 3.8 – Динаміка інтегрального показника фінансового стану за моделями (3.5 – 3.8)

Отже, графічне зображення зміни інтегрального показника фінансового стану показує певне відхилення між фактичними та змодельованими значеннями за моделлю (3.5). Одночасно змодельовані значення за іншими

моделями з (3.6) по (3.8) є досить наближеними до фактичних значень інтегрального показника.

Невтішними є результати прогнозування за трендовою моделлю (3.8), оскільки за нею відбувається стрімке скорочення інтегрального показника фінансового стану швейного підприємства. Ця модель показує лише вплив часового фактору, тому за збереження існуючих тенденцій інтегральний показник буде скорочуватися. Тому, опитавши думку менеджерів швейної фабрики, ми порекомендували їм збільшити лише на один відсоток розмір інших доходів, обсяг продажу верхнього одягу та валовий прибуток за одночасного скорочення суми дебіторської заборгованості. Це дозволило покращити рівень і динаміку інтегрального показника фінансового стану, що наочно видно на рисунку 3.8. За моделями (3.5), (3.6) та (3.7) хоч і повільно, але інтегральний показник фінансового стану ПП «Хелен-А» зростає.

ВИСНОВКИ

Умови сьогодення зумовлюють потребу у пошуку результативних підходів до покращення фінансово-господарської діяльності швейних підприємств. Цьому сприяє врегулювання показників фінансового стану. Діагностування та економетричне моделювання, які аналізують стан, надають оцінку та передбачають більш сприятливу ситуацію, дозволяють визначити інтегральний показник фінансового стану, здійснити його прогнозування та намітити напрямки покращення його рівня.

ПП «Хелен-А» виготовляє жіночий та шкільний верхній одяг різноманітного асортименту. Проте наслідки ковідної кризи не дозволили підприємстві працювати на повну потужність. Йому прийшлося суттєво скоротити чисельність персоналу, зменшити обсяги випуску і реалізації продукції, придбати сировину і матеріали по досить високим цінам і за скорочення попиту отримати збитки. Уповільнення оборотності обігових коштів негативно вплинуло на отримання негативного фінансового результату. Відсутність додаткових коштів не сприяло оновленню матеріально-технічної бази швейного підприємства. На погіршення фінансового стану безперечно вплинули і зростаючий рівень інфляції і посилення фінансової кризи як всередині країни так і за її межами. За зростання цін на матеріали, підвищення тарифів за комунальні послуги (електроенергію, газ, воду), зростання рівня мінімальної заробітної плати та фіксованого рівня цін на товари швейної фабрики (обумовленої у контрактах) відбувається суттєве погіршення фінансового стану ПП «Хелен-А».

Результати аналізу господарської діяльності приватного підприємства «Хмільницька швейна фабрика «Хелен-А» довели, що за досліджуваний період відбувається зростання операційних витрат підприємства, зменшення рівня валового прибутку і отримання як збитку від реалізації продукції так і валового і чистого збитку, скорочення чисельності персоналу, погіршення ефективності

використання ресурсного потенціалу та діяльності швейного підприємства. Усе це призводить до погіршення результатів фінансової діяльності та показниках фінансового стану ПП «Хелен-А». Тому, слід розробити систему заходів для стабілізації ситуації та покращення фінансового стану суб'єкта підприємництва.

Нами пропонується здійснити економетричне моделювання фінансового стану. При цьому дослідити зміну інтегрального показника та обрати фактори, які чинять безпосередній вплив на нього. Дослідивши традиційні показники фінансового стану в динаміці, порівнявши їх з нормативними показниками дійшли висновку про його погіршення.

Рейтингова оцінка фінансових показників дозволила надати оцінку рівню фінансового стану швейного підприємства за фінансовими показниками. Згідно неї коефіцієнти автономії, термінової та абсолютної ліквідності, частка заборгованості у загальній сумі коштів та коефіцієнт забезпечення боргів ПП «Хелен-А» має високе значення протягом усього аналізованого періоду. Однак, значення окремих розрахованих коефіцієнтів не відповідають рекомендованим даним рейтингової оцінки. Швейне підприємство, у звітному році, має низький рівень фінансового стану за таким показником як рентабельність всіх активів та власного капіталу, ефективності використання активів для виробництва верхнього одягу. Отже, отримані значення суттєво різняться. Тому застосування коефіцієнтного та агрегатного підходів для швейного підприємства є проблематичним з погляду неможливості зробити однозначні висновки щодо ступеня фінансової стійкості ПП «Хелен-А».

Тому засобами економетричного моделювання побудовано інтегральний показник фінансового стану. Здійснивши нормалізацію наступних показників фінансового стану: рентабельності активів, власного капіталу, діяльності, коефіцієнтів оборотності активів, фінансової стійкості та покриття і визначивши вагові коефіцієнти для них розраховано значення інтегрального показника фінансового стану швейного підприємства. Дослідивши його динаміку варто було знайти шляхи підвищення його рівня. Нами було обрано для подальшого впливу на його зміну такі показники: інші доходи, дебіторську

заборгованість, обсяг продажу та валовий прибуток. Побудувавши економетричні моделі з (3.5) до (3.7) та трендову модель (3.8) було визначено змодельовані та прогнозні дані інтегрального показника фінансового стану. Також у роботі побудовано трендові моделі зміни факторів, що впливають на зміну інтегрального показника. Було встановлено, що часовий фактор досить суттєво впливає на усі чотири фактори, тому за ними було здійснено прогнозування рівня інших доходів, дебіторської заборгованості, обсягу продажу та валового прибутку. Проте результати прогнозування виявились не втішними, оскільки показали від'ємне значення як доходів так і обсягу продажу і валового прибутку. Розмір дебіторська заборгованості суттєво скоротився у 2022 р., що позитивно для фінансової діяльності швейного підприємства. Дія цих факторів призвела до значного скорочення інтегрального показника фінансового стану.

Тому нами було застосовано експертний метод прогнозування: опитавши думки менеджерів приватного підприємства ми запропонували підвищити на 1% суму інших доходів, обсягу продажу та валового прибутку щодо даних 2020 р. (оскільки у звітному році отримані суттєві збитки) та скороченню на 1 % розміру дебіторської заборгованості. Це дозволило певним чином стабілізувати ситуацію та домогтися зростання інтегрального показника фінансового стану ПП «Хелен-А».

Також була запропонована програма заходів для підвищення інтегрального показника фінансового стану для ПП «Хелен-А»:

- 1) сформувані нові угоди із надійними і платоспроможними партнерами;
- 2) збільшити обсяги виробництва та реалізації жіночого і шкільного одягу гарної якості;
- 3) оптимізувати розмір капітальних інвестицій;
- 4) врегулювати кредиторську і дебіторську заборгованості швейного підприємства;
- 5) зменшити витратність виробництва жіночого і шкільного верхнього одягу.

Таким чином, результати фінансової діяльності ПП «Хелен-А» характеризуються отриманням збитків від реалізації продукції, валового та чистого збитку у 2021 р. Попри низьку чисельність персоналу швейне підприємство намагається покращити ефективність його використання. Проте значне зростання витрат призводить до зменшення фінансових результатів та погіршення окремих показників фінансового стану. Засобами економетричного моделювання побудовано моделі (3.5), (3.6) та (3.7), які дозволяють підвищити рівень інтегрального показника фінансового стану ПП «Хелен-А».

ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАННЯ

1. Азарова А. О. Математичні моделі та методи оцінювання фінансового стану підприємства [Електронний ресурс] / А. О. Азарова, О. В. Рузакова. — Вінниця : ВНТУ, 2010. — Режим доступу : http://publish.vntu.edu.ua/txt/Azarova_MatemModTaMetOcinuvFinStanuPidpr363.pdf.
2. Батрак О. В. Фінансова діагностика кризи на швейних підприємствах: сегментація за розміром / О. В. Батрак, І. О. Тарасенко // Бізнес Інформ. - 2020. - №4. - С. 172–179. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-4-172-179>
3. Білик М. Д. Фінансовий аналіз : навч. посіб. / М. Д. Білик, О. В. Павловська, Н. М. Притуляк, Н. Ю. Невмержицька. — Вид. 2-ге, без змін. — Київ : КНЕУ, 2009. — 592 с.
4. Виклюк І.Я. Використання нечіткої логіки для визначення рекреаційного потенціалу території / І.Я. Виклюк // Вісник національного університету «Львівська політехніка». Серія: Інформаційні системи та мережі. — 2008. — № 621. — С. 69-77.
5. Грабовецький Б. Є. Фінансовий аналіз та звітність : навч. посіб. / Б. Є. Грабовецький, І. В. Шварц. — Вінниця : ВНТУ, 2011. — 281 с.
6. Гриценко Л. Л. Методи і методики аналізу фінансового стану: особливості використання для малих підприємств [Електронний ресурс] / Л.Л. Гриценко, І.М. Боярко, К.Ю. Шамкало // Вісник університету банківської справи. Проблеми обліку, аналізу і аудиту. - 2019 № 2–3 (35–36). - С.108-115. — Режим доступу: <https://ser.net.ua/index.php/SER/article/view/181/192>
7. Гриценко Л. Л. Фінанси підприємств: практикум : навч. посіб. / Л. Л. Гриценко, О. В. Дейнека, І. М. Боярко. — Суми, 2015. — 285 с.
8. Гриценко Л.Л. Дискримінантна модель діагностики банкрутства малих підприємств / Л.Л. Гриценко, І.М. Боярко, А.А. Губар // Актуальні проблеми економіки. - 2009. - № 5. - С. 256 - 262.

9. Гриценко Т. В. Теоретичні та практичні аспекти управління фінансовим станом підприємства в сучасних умовах / Т. В. Гриценко, Л. І. Бровко // Молодий вчений. - 2018. - № 9(2). - С. 465-469. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2018_9\(2\)__44](http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2018_9(2)__44).

10. Громова А. Є. Аналіз фінансового стану підприємства з огляду ефективного використання фінансових ресурсів [Електронний ресурс] / А. Є. Громова, К. В. Крамаренко, Т. О. Рудик // Молодий вчений. — 2016. — № 5. — Режим доступу : <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2016/5/12.pdf>.

11. Дейнека О.В. Сутність поняття «фінансовий результат» та особливості його формування / О.В. Дейнека, О.А. Остапенко // Молодіжн. наук. вісн. УАБС НБУ. Економічні науки. – 2013. – №4.– 593 с.

12. Економіко-математичне моделювання фінансового результату підприємства [Електронний ресурс] / І. С. Ткаченко, О. В. Проскурович // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2017. – № 3 (31). – С. 84-94. – Режим доступу до журн.: <http://economics.opu.ua/files/archive/2017/No3/84.pdf>

13. Економіко-статистичне моделювання і прогнозування : [навч. посіб. для студ. спец. 7.050107 і 8.050107 «Екон. п-ва»] / В. П. Кічор, Р. В. Фещур, В. В. Козик [та ін.]; Нац. ун-т «Львівськ. Політехніка». – Львів: Нац. ун-т «Львівськ. політехніка», 2007. – 154 с.

14. Есманова Л. І. Управління фінансовими результатами сільськогосподарських підприємств / Л. І. Есманова: дисертація, Суми – 2009

15. Євлаш Т. Особливості швейного виробництва на умовах давальницької сировини / Т. Євлаш, О. Говоруха // Економічний аналіз. - 2021. - Том 31. - № 1. - С. 97-104.

16. Захарова Н. Ю. Методичні підходи щодо оцінки фінансового стану підприємства [Електронний ресурс] / Н. Ю. Захарова // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки). — 2013. — № 2 (3). — С. 128—133. — Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/znptdau_2013_2%283%29__17.

17. Ізмайлова К. В. Фінансовий аналіз : навч. посіб. / К. В. Ізмайлова. – [2-

ге вид., переробл. і доповн.]. – Київ: МАУП, 2001. –152 с.

18. Кемарська Л. Г. Оцінка фінансової стійкості ПАТ «Дніпроазот» / Л.Г. Кемарська, І.В. Дідик, Н.Ю. Федько // Мукачівський державний університет. Економіка і суспільство: Бухгалтерський облік, аналіз та аудит. – 2017. - Випуск №10. – С.748-753.

19. Кизим Н. А. Оценка и прогнозирование неплатежеспособности предприятий : [монография] / Кизим Н. А., Благун И. С., Копчак Ю. С. – Харків: Инжек, 2004. – 144 с.

20. Ковалев В. В. Финансовый анализ: Управления капиталом. Выбор инвестиций. Анализ отчетности / В. В. Ковалев. — 2-е изд., перераб. и доп. — Москва : Финансы и статистика, 2006. — 512 с.

21. Крамаренко Г. О. Фінансовий аналіз : підручник / Г. О. Крамаренко, О. Є. Чорна. – Київ: Центр учб. л-ри, 2008 – 392 с.

22. Куля О. Г. Проблеми фінансового аналізу підприємства [Електронний ресурс] / О. Г. Куля // Управління розвитком. — 2014. — № 13. — С. 49—50. — Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Uproz_2014_13_22.

23. Литвин Б. М. Фінансовий аналіз: навч. посіб. / Б. М. Литвин, М. В. Стельмах. – Київ: «Хай-Тек Прес», 2008. – 336 с.

24. Мазур В. А. Методика аналізу фінансового стану підприємства відповідно до вимог внутрішніх і зовнішніх користувачів [Електронний ресурс] / В. А. Мазур, О. Ф. Томчук, Ю. Ю. Браніцький // Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики. — 2017. — № 3. — С. 7—20. — Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efmapnp_2017_3_3.

25. Майстро Р. Г. Важливість систематичного проведення аналізу фінансового стану підприємства [Електронний ресурс] / Р. Г. Майстро, А. А. Позднякова // Вісник Національного технічного університету «ХПІ». Технічний прогрес та ефективність виробництва. — 2013. — № 20. — С. 163—168. — Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/vcpitp_2013_20_27.

26. Матвійчук А. Діагностика банкрутства підприємств / А. Матвійчук // Економіка України. – 2007. – № 4. – С. 20-28.

27. Мних Є. В. Фінансовий аналіз: підручник / Є. В. Мних, Н. С. Барабаш. – Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. – 536 с.
28. Мочаліна З. М. Методичний інструментарій та сучасні проблеми аналізу фінансових результатів / З. М. Мочаліна, О. В. Поспелов // Комунальне господарство міст: наук.-техн. зб. – 2011. – № 98. – С. 221–227.
29. Непочатенко О.О. Фінанси підприємств: навч. посібник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2013. – 504с
30. Остап'юк Н. А. Методика оцінки фінансового стану підприємства в умовах інфляції / Н. А. Остап'юк // Вісник ЖДТУ. – 2011. – № 1(55). – С. 127–129.
31. Офіційна інформація про ПП «Хелен-А» // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.helena.ua/uk/>
32. Попович П. Я. Економічний аналіз діяльності суб'єктів господарювання : підручник / П. Я. Попович. – [3-тє вид., переробл. і доповн.]. – Київ: Знання, 2008. – 630 с.
33. Проскурович О. В. Комп'ютерні технології економічного аналізу: навч. посібник / О. В. Проскурович, В. А. Бойчук. – Львів. : «Новий Світ–2000», 2012. – 310 с. – ISBN 978–966–418–210–9
34. Проскурович О. В. Система управління прибутком підприємства / О. В. Проскурович, І. О. Мішина // Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції «Механізми, стратегії, моделі та технології управління економічними системами за умов інтеграційних процесів: теорія, методологія, практика», м. Хмельницький. – 2017. – С.123-125
35. Проскурович О.В. Моделювання результативності діяльності підприємства / О.В. Проскурович, М.М. Ястремський // Вісник Хмельницького національного університету. – 2015. – №3. – С. 213–216. – (Серія «Економічні науки», т.3)
36. Сарапіна О. А. Комплексний аналіз фінансового стану як елемент антикризового управління підприємством [Електронний ресурс] / О. А. Сарапіна, Т. А. Пінчук // Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки. — 2013. — Вип. 4. — С. 145—150. — Режим

доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchtei_2013_4_26.

37. Танцюра М. Ю. Роль фінансового стану в системі аналізу фінансово-господарської діяльності підприємства [Електронний ресурс] / М. Ю. Танцюра, Л. Р. Джапарова, С. С. Чебикін // Культура народів Причорномор'я. — 2012. — № 227. — С. 78—80. — Режим доступу : <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/45772/22-Tantcyura.pdf?sequence=1>.

38. Терещенко О. Дискримінантна модель інтегральної оцінки фінансового стану підприємства / О. Терещенко // Економіка України. — 2003. — № 8. — С. 38-44.

39. Терещенко О.О. Антикризове фінансове управління на підприємстві: [монографія] / Терещенко О. О. — Київ: КНЕУ, 2004. — 268 с.

40. Титаренко О. С. Сутнісна характеристика фінансового стану підприємства [Електронний ресурс] / О. С. Титаренко // Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Економічні науки. - 2012. - № 3. - С. 177-181. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvpushk_2012_3_37.

41. Турило А. М. Економічна суть і особливості формування статичних показників результативності і продуктивності / А. М. Турило, А. А. Турило // Економіка промисловості. — 2005. — № 3. — С. 110—114.

42. Чепурко В. В. Моделі ситуативної діагностики фінансового стану аграрних підприємств / В.В.Чепурко // Фінанси України. — 2000. — № 6. — С. 79-90.

43. Шамота Г. М. Дослідження підходів до комплексної оцінки фінансового стану підприємства [Електронний ресурс] / Г. М. Шамота, Д. О. Малиш // Бізнес інформ. — 2013. — № 3. — Режим доступу: http://business-inform.net/pdf/2013/3_0/271_278.pdf.

44. Шеремет А. Д. Методика фінансового аналізу деятельности коммерческих организаций / А. Д. Шеремет, Е. В. Негашев. — 2-е изд., перераб. и доп. — Москва : Экономика, 2008. — 208 с.

45. Яріш П. М. Методи проведення аналізу фінансових результатів діяльності організацій / П. М. Яріш, Ю. В. Касьянова // Управління розвитком. — 2013. — № 4(144). — С. 159—162.

ДОДАТОК А

Таблиця А – Баланс ПП «Хелен-А»

Показники	Роки					
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Актив						
I. Необоротні активи						
Незавершені капітальні інвестиції	45,2	233,1	369,2	406	406	502,3
Основні засоби:						
- залишкова вартість	0	0	0	0	0	0
- первісна вартість	0	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4
- знос	0	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4
Усього за розділом I	45,2	233,1	369,2	406	406	502,3
II. Оборотні активи						
Запаси	0	0	51,1	51,2	655,9	672,4
Готова продукція	0	0	51,1	51,2	655,9	672,4
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги:	569,2	922,8	862	1305,1	1816,5	50
Дебіторська заборгованість за рахунками:						
- за бюджетом	9,4	6,9	8,3	13,3	13,8	13,1
Інша поточна дебіторська заборгованість	725	597	1252,5	770,5	390,1	1034,1
Гроші та їх еквіваленти	657,3	940	1132,9	725,9	323	89,3
Усього за розділом II	1960,9	2466,7	3306,8	2866	3199,3	1858,9
Баланс	2006,1	2699,8	3676	3272	3605,3	2361,2
Пасив	2016	2017	2018	2019	2020	2021
I. Власний капітал						
Статутний капітал	556	556	556	556	556	556
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1098	1736,7	2009,2	2394,8	2444,4	1804,4
Усього за розділом I	1654	2293	2565	2951	3000	2360
III. Поточні зобов'язання						
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	298,3	343,3	1032	282,2	579,1	0
Поточні зобов'язання за розрахунками:						
- з бюджетом	51	59,4	78,2	39	25,8	0,8
- з оплати праці	2,8	4,4	0,6	0	0	0
Усього за розділом III	352,1	407,1	1110,8	321,2	604,9	0,8
Баланс	2006,1	2699,8	3676,0	3272,0	3605,3	2361,2

